

Kirkkosanomat

17/20 ♦ 26.10.2011 www.tampereenkirkkosanomat.fi

REILUSTI KRISTITTY

Hannu Jukola

Diakoniapäivä toi hyvää mieltä

– On miellyttävä tunne, sanoi Tarja Suomela, kun Marjatta Pasanen hieroi hellästi hänen päätänsä Kaukajärven seurakuntatalossa.

➤ SIVU 4

Perni Laitinen

Taizé-laulut lohduttavat pyhäinpäivän messussa

Hilkka Ladau vieraili Taizéssa ja toi matkalta laulukirjan. Hän laulaa tuttuja rukouslauluja Tuomiokirkon kuorossa pyhäinpäivän messussa.

➤ SIVU 10

Tuomas Pekkilä

Yöllinen sählääminen veti paikat jumiin

Tunnelmat olivat aivan mahtavat, arvioi YöCupiin osallistunut Kalle Palomäki.

➤ SIVU 15

Kirkon syliin saavu kera Coucon Mustan

Charles Sandisonin (kuvassa) ja Teija-Tuulia Ahosen valotaideteoksen sekä Pirkkanpoikien laulun avulla Tuomiokirkko käy katoavaisen epätoivosta taiwahan Talon toivoon. Valmiin lopputuloksen näkee vain tulella pyhäinpäivän konserttiin.

➤ SIVUT 6-7

Emil Bobbyer

Häyöistä tuli matalan kynnyksen lämmin juhla

ILMAPIIRI SUOMESSA on muutamassa vuodessa muuttunut melkoisesti. Ilmassa on avoimuutta ja halua ottaa huomioon erilaisia ihmisiä ja tapahtumia.

Kukapa olisi uskonut kymmenisen vuotta sitten, että hääpari haluaa mennä naimisiin yhdessä kymmenien muiden vihittävien kanssa.

Näin on kuitenkin käynyt. Häyöistä on muutamassa vuodessa tullut isojen seurakuntien jäsenille uusi tapa mennä naimisiin.

Enää ei tarvitse valmistella häitä kuukausia etukäteen. Riittää, kun rippikoulu on käyty, ja ainakin toinen vihittävistä kuuluu Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Seurakunnat huolehtivat kirkon koristelusta ja tarjoavat kahvit h-etken jälkeen.

Vihittävien pitää pyytää todistus avioliiton esteiden tutkinasta vähintään viikkoa ennen vihkimistä. Tämä todistus tulee olla mukana vihille mentäessä.

Häyö sai alkunsa vuonna 2009 Vantaan seurakunnissa. Paikkana oli tunnelmallinen Pyhän Laurin kirkko. Pastori **Heikki Leppä** oli huomannut, että tähän 1500-luvulla valmistuneeseen kirkkoon eivät millään mahtuneet vihittäväksi läheskään kaikki halukkaat.

Niinpä hän esitti, että vihkimistä suunnitteleville annettaisiin mahdollisuus mennä naimisiin Pyhän Laurin kirkossa. Papit vihkisivät niin pitkään kuin olisi tarvetta.

Syksyisenä lauantaina kirkossa vihittiin 92 paria ja siunattiin muutama maistraatissa vihitty pari. Parhaimmillaan alttarilla oli kahdeksan paria.

Häyö on selvästi juurtunut suuriin kaupunkeihin. Moni haluaa mennä naimisiin suurempaa ääntä pitämättä. Toisaalta näitä pareja ei haittaa, vaikka molemmiin puolin on muita vihittäviä. Tunnelma on kiireetön ja intiimi, ja jokainen hääpari voi keskittyä toinen toisiinsa.

Kirkko ymmärsi nopeasti, että oli syntynyt uusi tapa, jolle on kysyntää. Tampereella seuraava Häyö on 11.11.2011, jolloin vihityt voivat kaiverruttaa sormuksiinsa tämän päivämäärän.

Ottakaa ja käyttäkää

KIRKOSSA ISOT seurakuntayhtymät tuottavat uusia ideoita, joita myös muut seurakunnat voivat käyttää. Emme ole kateellisia toisillemme. Päinvastoin, nyt kun rahat vähenevät, keran keksittyä ei kannata tehdä uudestaan.

Helsingin seurakuntayhtymässä tehtiin muutama vuosi sitten näyttävät jouluseimet, joita oli ympäri kaupunkia. Helsingin seurakuntayhtymä on tehnyt monia muita hankkeita, esimerkiksi Pienelle parasta -kokonaisuuden, jossa paneudutaan kasteen vahvistamiseen. Vantaan seurakunnat loivat muutama vuosi Lasten Kirkon, jossa lapset voivat leikkiä virtuaalisesti.

Suurella sydämellä -verkkohanke syntyi Tampereella, mutta nyt sitä käytetään monissa seurakunnissa vapaaehtoisten ”kohtauspaikkana”.

Tärkeä päivä

TÄNÄÄN 26. LOKAKUUTA Tampereen hiippakunta ilmoittaa, mil-laista rakenneratkaisua se esittää Tampereen seurakuntayhtymälle. Päätöksen tekee kirkkohallitus.

Marja Rautanen

Hannu Jukola

Lukijapostia

TM:n ihannointia

Päivikki Antola kertoo ansiokkaasti tuntemuksistaan (31.08.) TM-mietiskelystä. Vastineensa (12.10.) mukaan hän ei ’opeta’ eikä ’mainosta’ jne. Hän vain kertoo tarinansa. Tekstinsä hän päättää: ’Utelaisuus ympäröivästä maailmasta rikastaa kristityn maailmankuvaa.’ Lukies-sani niitä koen hänen ainakin kehuskelevan kokemuksillaan, jos hän ei mitään muuta tee!

TM-mietiskelyyn kuuluu muun muassa opettajan antaman salaisen mantran toistamista yhtenä kaks kertaa päivässä, kuten Anto-

la kertoo. Mantra on sanskritinkielinen sana, joka on jonkun jumalan nimi, ei siis raamatun Jumalan nimi. Mietiskelijän edistyessä hän saa opettajaltaan uusia sanoja edellisten rinnalle.

Lopulta niistä muodostuu lause, joka suomennettuna voi kuulua esimerkiksi näin: ’Oi, sinä kaikkein suurin Aaing, minä kumarran sinua!’. Tällaista hän sitten toistaa mietiskelyssään! Ensimmäinen käsky sanoo (5. Ms. 5:6–7) ’... Sinulla ei saa olla muita jumalia.’ Ja miten Jeesus sanoikaan Mt. 12:33–

37: ’... Mitä sydän on täynnä, sitä suu puhuu...’

Onko tällaisen epäkristillisen mietiskelyn kehuskelu Kirkkosanomien linjan mukaista? Ei se ainakaan lähetyksäkyn (Mt. 28:18–20) mukaista ole, joka on kait Kirkkosanomien viestinnän pohjana? Kuuluuko kaikki muukin kristinuskon vastainen kokemusmaailma lehden sivuille?

Jukka Lepikonmäki

Kansakoulun läpi käynyt ja yliopiston ohikulkenut

Voiko rukoilla myös ilman puhetta?

Tampereen Kirkkosanomien numeroissa 13 ja 16 on keskusteltu rukoilemisesta ja siitä, voiko rukouksessa käyttää myös muita kuin kristillisestä perinteestä nousevia tapoja rukoilla.

Asia lähti liikkeelle filosofian tohtori **Päivikki Antolasta**, joka oli lapsuuden kodissaan oppinut rukoilemaan aina ääneen. Antola kertoi, kuinka hänen rukous-elämänsä muuttui, kun hän tutustui intialaiseen **Maharishi MaheshYogiin**, joka toi Transsendentaalisen Meditaation TM:n myös länsimaihin.

Päivikki Antola kirjoitti, että hänen rukouksensa muuttui TM:n harjoitusten kautta Jumalan edessä olemiseksi. Jumalalle ”höpötte-ly” syveni levolliseksi yhteydeksi Jumalassa.

Muutamit Kirkkosanomien lukijat tarttuivat kynään ja kirjoittivat Päivikki Antolalle. **Pirkko-Pia Ketola** oli kokenut, että kirjoituksessa ohjataan lukijoita yllä mainitun Yogin seuraajaksi. Näin ei ollut tarkoitus, Antola korostaa. Hän halusi vain kertoa yhden elämänvaiheen omasta elämästään.

Annukka Laine kertoi oman koskettavan tarinansa. Hän myös varottaa ihmisiä menemästä mukaan TM:n kaltaisiin ilmiöihin, jotka ovat meille vieraita.

Nämä tekstit luettuani kirjoituksista jäi kirkas valo siitä, miten Jumala hoitaa meitä hiljaisuudessa, yksin tai muiden kanssa. Vuorovaikutus erilaisten uskontoja edustavien ihmisten kanssa kasvaa koko ajan, mikä on vain hyvä asia. Tämä ei tarkoita että meidän tulisi luo-

pua omasta kristillisestä uskosta ja perinteestä.

Joku ihmetteli, miksi nämä kirjoitukset olivat Tampereen Kirkkosanomissa. Hiljakkoin arkkikiispa **Kari Mäkinen** korosti uskontodialogi -seminaarissa, että mitä vahvempi uskonnollinen identiteetti ihmisellä on, sitä vähemmän ihmisessä on pelkoa ja epävarmuutta.

Päivikki Antolan sanoin: Utelaisuus ympäröivää maailmaa kohtaan rikastaa myös meidän kristittyjen maailmankuvaa.

Marja Rautanen

Päätoimittaja

Tampereen Kirkkosanommat päättää keskustelun Transsendenttisesti mietiskelystä tällä erää tähän.

Gnostilaisuus Antolan vastauksessa

Viitaten **Päivikki Antolan** juttuun 31.8, ja hänen vastaukseensa viime Kirkkosanomissa, tarttuaisin yhteen lauseeseen vastauksen lopussa:

”Tuntemamme maailma ei ole yhden asian lintukoto. Utelaisuus ympäröivästä maailmasta rikastaa kristityn maailmankuvaa.”

Tämä tuo mieleeni gnostilaisuuden, joka on tämän päivän New Age -liikkeessä saanut vahvaa jalansijaa.

Evl.fi -sivusto kiteyttää asian näin:

”Kreikan sana gnosis, joka on gnostilaisuus-sanan juurena, tarkoittaa tietoa. Tavallisesti gnostilaisuudella tarkoitetaan kristillisen kirkon piirissä kolmen ensimmäisen vuosisadan aikana esiintyneitä synkretistisiä (eri oppeja yhdisteleviä) harhaoppeja.”

Mitä tulee ennen uskoontuloma omiin karmaiseviinkin kokemuksiini 80-luvun alussa TM:stä, otan tähän vain yhden episodin ennen irtisanoutumistani liikkeestä.

Eräässä seminaarissa, jossa mi-

nulle yritettiin kaupata kallista ”levitointi-seminariaa” Sveitsissä, kysyin näiltä guruilta heidän suhdettaan hindulaisuuteen ja yleensä uskontoon. Vastaukseksi tuli: ”Mene sinä sinne kirkkoosi nöyristelemään, mutta kun lähdet meidän kanssamme, saat voiman ja vallan!” Taitaako asian juuria paremmin enää todistaa?

Seppo Nikkanen

kauppamies.fi

Koju pystyy

Kansalaiset ovat ottaneet hyvin vastaan kokeilupaikkakunnilla terveyskioskit kauppakeskuksissa. Varmaan olisi seurakuntienkin syytä ottaa oppia ja mallia ja ryhtyä perustamaan hengellisiä kioskeja kauppakeskuksiin ja sinne, missä ihmiset liikkuu arkisin ja ryhtyä tavoittamaan ihmisiä niiden kautta.

Tietysti olisi tärkeää tehdä se järkevän kustannustehokkaasti ja yksinkertaisella konseptilla. Koju

siis pystyy aamulla, ja illalla koju puretaan pois.

Hengellisen kioskin kautta ihmisen olisi mahdollista hakeutua jatkokeskusteluihin seurakunnan työntekijän kanssa, mikäli ihminen tuntee tarvetta sellaiseen. Matalan kynnyksen toimintaa pitää siis kehittää kirkon piirissä.

Atte Nikkanen

Kirjoita yleisönosastoon!

Miellipide saa olla enintään 1200 merkkiä ilman välilyöntejä tai vajaa puoli liuskaa.

Kirjoittaja voi käyttää nimimerkkiä, mutta nimi ja yhteystiedot tulee mainita. Ne jäävät vain toimituksen tietoon.

Lähetä kirjoituksesi sähköpostitse: tampereenkirkkosanommat@evl.fi tai osoitteeseen Tampereen Kirkkosanommat, toimitus, PL 226, 33101 Tampere.

Sanottua

➤ Rakkaus on tunne. Rakastaminen on verbi.

Ehkä lähimmäisen rakastamisessa ja vielä enemmän vihollisen rakastamisessa ei ole ollenkaan kysymys tunteesta. Silloin rakastaminen ei välttämättä ole sitä, että tunteen myönteisiä tunteita eri tavalla ajattelevaa tai sellaista ihmistä kohtaan, joka on toiminut minua kohtaan epäoikeudenmukaisesti.

Ehkä rakastaminen on: toisen ihmisen kunnioittamista, kasvotusten asettumista, yhdessä toimimista, luottamuksen rakentamista, tahtoa antaa anteeksi, yhteisen hyvän etsimistä.

Kirkkoherra **Esa Mierlahti**

blogissaan 26.9.

(”Vihapuheesta ja lähimmäisen rakastamisesta”) www.ukisrk.fi.

➤ Me evankelisluterilaisena kansana joudutaan pohtimaan asioita sen sijaan, että oltaisiin niin kutsuttuja jouluaattokristittyjä ja mentäisiin kirkkoon kerran vuodessa. Nyt me todella pysähdytään miettimään näitä asioita ja siksi tällaiset homokohun kaltaiset joukkoeroamiset ovat tervehdyttäviä.

Rap-artisti Paleface (**Karri Miettinen**) Rauhan Tervehdys 13.10

Saavutettava seurakunta on esteetön myös työntekijöille. Kehitysvammainen tukityöllistetty Heikki Vainionpää työskentelee seurakunnilla erityisammattimiehen apulaisena. Vasemmalla erityisammattimies Pekka Hermiö.

Saavutettavuus paranee yhteistyöllä ja asenteella

Kirkon ovi on raskas avata, eikä puhe kuulu takapenkkiin. Asiat, jotka hankaloittavat arkisia toimia, ovat usein esteettömyys- tai saavutettavuusongelmia. Saavutettavuutta on myös se, että kaikenlaisten ihmisten on helppoa ja luontevaa tulla mukaan seurakunnan toimintaan.

Tampereen seurakuntien esteettömyysohjelma Saavutettava seurakunta hyväksyttiin vuosi sitten. Ohjelman lisäksi esteettömyyden toteutuminen vaatii yhteistyötä ja käytännön toimia. Ohjelmalle onkin nyt nimetty seurantaryhmä, jossa on työntekijäedustusta seurakunnista, viestinnästä ja kiinteistöpalveluista. Mukana on myös Tampereen vammais- ja terveydenhuollon neuvottelukunnan puheenjohtaja **Sirpa Virtanen**. Ryhmän puheenjohtajana toimii yhteisen kirkkoneuvoston edustaja **Simo Köppä** ja sihteerinä erityisdiakonian johtava viranhaltija **Liisa Hoikkanen** seurakuntien vammaistyöstä eli Myötätulesta.

Seurantaryhmän tehtävänä on valvoa esteettömyysohjelman toteutumista ja antaa palautetta ja ehdotuksia saavutettavuudesta, kertoo Hoikkanen.

Ohjelman toteutuksesta vastaavat työntekijät. Hoikkasen mukaan ohjelman tekeminen on havahduttanut monet huomaamaan saavutettavuusnäkökulmia, mutta pa-

rannettavaa riittää sekä ajattelutavassa että käytännön asioissa.

– Kiinnostusta on ja eteenpäin mennään, vaikka aina ei ihan suorinta tietä.

Ensi vuoden talous- ja toimintasuunnitelmassa on ensimmäistä kertaa mukana yksikkökohtainen esteettömyystavoite. Induktiosilmukoita on jo monissa tiloissa, ja yleisestikin tilojen esteettömyyttä parannetaan jatkuvasti. Vammaistyö on saamassa esteettömät tilat ensi vuonna.

– Hienoa on myös se, että esteettömyysohjelmasta on julkaistu selkoversio.

Saavutettavuus palvelee jokaista

Myös koko kirkossa valmistellaan uutta saavutettavuusohjelmaa. Työalasihteerit **Riitta Kuusi** ja **Tiina Peippo** kirkon keskushallinnosta olivat syyskuun puolivälissä pitämässä Tampereen hiippakunnan työntekijöille saavutettavuuspäivää Ilkon kurssikeskuksessa. Mukana oli parikymmentä eri seurakuntien edustajaa.

Seurakuntien työntekijöille tehdyn kyselyn perusteella esteetömyyteen ja saavutettavuuteen liittyvistä asioista ei ole kovin paljon tietoa, Peippo toteaa.

Parhaiten saavutettavuusasioita tuntevat vammaistyön työntekijät, jotka törmäävät ongelmiin käytännössä, vaikka saavutettavuus liit-

tyy lähes kaikkien työhön tavalla tai toisella.

Saavutettavuus on monisyinen kysymys. Helpoimmin ymmärämme fyysiset esteet: hissiin tai vessaan ei mahdu pyörätuolilla tai tekstit ovat liian pieniä luettaviksi. Esimerkiksi Tampereen Vanha kirkko on juuri valmistuneessa remontissa saanut esteettömän kulkureitin.

Saavutettavuus tarkoittaa myös osallisuutta ja yhdenvertaisuutta: sitä, että kaikkien on mahdollista olla mukana ja että jokaista kohdellaan samalla tavalla.

– Monesti kyse on pienistä asioista ja viitseliäisyydestä, Tiina Peippo korostaa.

– Tilaisuuden puhuja voisi esimerkiksi aina käyttää äänentoistolaitteita eikä uskoa oman äänen kantavuuteen. Näin ääni kuuluu kaikkialle ja induktiosilmukkakin toimii.

Osallisuuden toteutumiseen vaikuttavat eniten asenteet. Kyseeseen vastanneiden mukaan ilmapii-ri vammaisia ja saavutettavuusasioita kohtaan on myönteinen, mutta todellisuus ei ehkä ole aivan niin ruusuinen.

– Ennakkoluuloisuus on isoin este sille, että seurakuntalaiset olisivat tasaveroisia, sanoo rakennusarkkitehti **Leena Silfverhuth**, joka oli tekemässä esteettömyysohjelmaa Tampereen seurakunnille.

Anna-Mari Martikainen

Diakoni Terttu Riihimaa viittoosanaa kirkko.

Esteettömyysohjelma on julkaistu selkokielellä

Tampereen seurakuntien esteettömyysohjelma Saavutettava seurakunta on nyt julkaistu selkokielisenä versiona verkossa. Painettu versio julkaistaan myöhemmin.

Selkoversiolle on myönnetty Selkokeskuksen Selkologo. Selkologo kertoo, että ohjelman kieli, kuvitus ja ulkoasu vastaavat selko-

kielen arviointiperusteita. Esteettömyysohjelma ja selkoversio löytyvät osoitteesta www.tampereen-seurakunnat.fi/yhtyma.

Yhteinen kirkkovaltuusto yllätti ratkaisullaan

Tampereen seurakuntien yhteisen kirkkovaltuuston kokouksessa oli paljon pelissä torstaina 20. lokakuuta. Kokous oli kapitulin aikataulun viimeinen, jossa valtuutetut saattoivat vaikuttaa seurakuntayhtymän tulevaan rakenneratkaisuun.

Yhteinen kirkkovaltuusto järjestikin melkoisen yllätyksen, kun se äänesti seurakuntayhtymän rakenneratkaisuksi 6+1-mallin. Näin yhtymässä olisi kuusi suomenkielistä ja ruotsinkielinen seurakunta.

Kolmen ja puolen tunnin keskustelun jälkeen kävi ilmi, että pitkään esillä ollut 4+1 -malli sai väistyä valtuuston puheenjohtaja **Kalle Mäen** esityksen hyväksi.

Tämän mallin seurakuntayhtymä lähettää hiippakunnan tuomiokapitulille lausuntona kapitulin aloitteeseen seurakuntien rakennemuutoksesta.

Yleiskeskustelua käytiin vilkkaana. Valtuutettu **Rami Helminen** sanoi, että seurakuntayhtymällä on vielä kaikkea: henkilöstöä, verovaroja ja kiinteistöjä.

– Odottaisin vetovoimaista toimintaa kuitenkin huomattavasti enemmän. Nyt piiperrettään pienissä piireissä.

Valtuutettu **Kalevi Ylijoki** tuskaili, kuinka paljon aikaa rakenneratkaisuun on mennyt. Nyt on aika toimia.

Valtuutettu **Aira Virtala** oli neljä+yksi -mallin kannalla.

– Mutta muissakin rakenteis-

sa pystymme elämään.

Valtuutetut äänestivät kolmesti, ennen kuin tulos selvisi.

Jossittelun varaa ei ole

– Kyllä tämä aikamoinen yllätys oli. Ei aamulla töihin lähtiessä tullut mieleeni, missä illalla mennään, sanoi tuomiorovasti **Olli Hallikainen**.

– Tämä on ymmärrettävissä kyllä siinä mielessä, että ne seurakunnat, jotka olisivat menettäneet oman seurakuntansa, saattoivat mennä Kalle Mäen esityksen taakse.

Hallintojohtaja **Matti Ilveskoski** huomautti, ettei lopputulos tuonut selkeyttä valtuuston tahtoon. Monet valtuutetut kävivät ilmaisemassa eriävän mielipiteensä.

Kalle Mäen esityksen kuusi suomenkielistä seurakuntaa ovat:

1) Tuomiokirkkoseurakunta, johon kuuluvat myös Pyynikki ja Härmälä, 2) Kalevan ja Viinikan seurakunta 3) Aitolahti ja Teisko 4) Harjun seurakunta 5) Hervannan seurakunta 6) Messukylän seurakunta.

Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli kokoontuu antamaan lausuntonsa Tampereen seurakuntien rakenteesta ja lukumäärästä keskiviikkona 26. lokakuuta. Lopullisen päätöksen asiasta tekee kirkkohallitus.

Lue päätöksestä: www.tampereenseurakunnat.fi

Herätys!

Miksi partion Tervaksentekijät perusti sisuryhmän?

Tampereen Hervannassa ja jatkossa Vuoreksessakin toimiva partiolippukunta Tervaksentekijät tarjoaa näkövammaisille lapsille mahdollisuuden tulla mukaan toimintaan. Tänä syksynä aloittaneeseen ryhmään otetaan mukaan 7–12 -vuotiaita tyttöjä ja poikia ympäri Pirkanmaata.

Miksi sisuryhmä on perustettu, lippukunnanjohtaja Emilia Paronen?
– Sille oli tarvetta. Lippukunnalle oli tullut muutama vuosi aiemmin kyselyjä ryhmän olemassaolosta. Tervaksentekijät oli silloin vielä niin uusi lippukunta, etteivät resurssit riittäneet ryhmän käynnistämiseen. Nyt kun näytti siltä, että innokkaita johtajia oli riittävästi, päätettiin nostaa idea pöydälle.

Voiko vielä tulla mukaan?
– Ilman muuta. Tällä hetkellä meillä on lapsia Pispalasta ja Valkeakoskelta, eli sisuryhmän reviiiri kattaa melko suuren alueen. Ryhmä jää toki normaalia pienemmäksi. Näkövammaiset lapset tarvitsevat enemmän tukea toimintaansa.

Mitä ryhmässä tehdään?
– Toteutetaan ihan samaa partio-ohjelmaa kuin muissakin sudenpentulaumoissa, lähinnä eroavat opetusmetodit. Leikin ja tekemisen kautta opiskellaan asioita, vauhdin määräävät lapset.
– Tällä hetkellä opetellaan partion aakkosia. Ryhmä on päättänyt nimensä ja tehnyt tunnuksen itselleen. Seuraavassa kokouksessa olisi tarkoitus tutustua retkikeittimen käyttöön.

Mikä Tervaksentekijöille muuten kuuluu?
– Lippukunnassa on neljä viikkotoimintaryhmää ja sisuryhmä, joka kokoustaa joka toinen viikko. Jäsenmäärä huitelee yli 70 hengessä. Lippukuntaretken osallistujamäärä rikottiin 27 hengellä. Meillä oli Vesilahdella metsäleiri, ja itse tehtiin keittiöt, riukula ja lipputanko ynnä muut.
– Vuoreksen tulemiseen on alettu valmistautua ja kaupungin kanssa hiottu yhteistyötä. Hervannan kokoustiloistakin neuvotellaan; seurakunnan kerhotila alkaa käydä epätoivoisen ahtaaksi.

Asta Kettunen

Rehellistä miesmeininkiä Tesomalla

Hauskalla nimellä toimiva Miesten Mission klupi kerää joka toinen tiistai-ilta miesporukan Tesoman kirkolle. Vuodesta 2005 kokoontunut ryhmä toteuttaa miehistä hengellisyyttä hyväksi havaitulla mallilla: hikiliikuntaa, saunaa ja illan lopuksi sanaa.

Lokakuuisena iltana paikalle saapuu vajaa kymmenen henkeä. Osa menee suoraan saunaan, toiset tekevät ensin pidemmän tai lyhyemmän lenkin. Juttu luistaa alusta saakka hyvin.

Reino Mäkelä hoitaa ”klupin” käytännön järjestelyjä.

– Toimimme epämuodollisella tavalla, tämä on sitä miesten matolan kynnyksen yhdessäoloa ilman turhaa jäykistelyä.

Keskustelu saakin polveilla va-

paasti hengellisistä asioista maallisiin.

– Porukassamme voidaan aivan hyvin jutella myös autojen jarruista tai kännyköiden uusista ominaisuuksista. Näin syntyy turvallinen ja rento ilmapiiri jokaiselle osallistujalle, Mäkelä sanoo.

Lopullisia totuuksia kristinuskosta ei Tesoman kirkon saunassa tai niiden jälkeen takkatuvalla julisteta.

– Kukaan ei täällä esiinny teologisena auktoriteettina. Ehkäpä ihmettelimme asioita enemmän, kuin että hakisimme valmiita vastauksia, Mäkelä luonnehtii.

Tämänkin illan aikana pohditaan vilkkaasti mm. sitä, miksi jumalanpalveluksissa ei kovinkaan helposti synny yhteisöllisyyttä.

– Kirkkokahveja kyllä on mesujen jälkeen, mutta niissäkin uusien tulijoiden on usein kovin vaikea päästä joukkoon mukaan, miehissä aprikoidaan.

Vapaamuotoiset piirit tärkeitä

Jussi Tantarimäki on käynyt Tesoman ryhmässä kuutisen vuotta.

– Olimme silloin muuttaneet muualta Länsi-Tampereelle ja porukkaa, jossa olisi liikuntaa ja hengellisten asioiden käsittelyä. Löysin tämän Mission klupin, joka osoittautuikin oikein leppoisaksi toiminnaksi.

Tantarimäki ei koe ongelmaksi sitä, että ryhmässä ei lueta Raamattua. Muita hengellisiä kirjoja toki käsitellään, esimerkiksi **Eero Junkkaalan** ja **Teuvo V. Riikosen** teoksia on pohdittu yhdessä.

– Minusta varsinaiset raamatupiirit voivat olla erikseen, Mission klupi on vapaamuotoisempi hengellinen illanvietto. Tällaisiakin ehdottomasti tarvitaan, myös meille miehille, Tantarimäki toteaa.

Vesa Keinonen

Jussi Tantarimäki (vas.) ja Reino Mäkelä pitävät Mission klupia reilun miehisenä tapana toteuttaa hengellisyyttä.

Vesa Keinonen

Polta hautakynttilät ympäristö muistaen

Pyhäinpäivänä moni muistaa vainajia hautausmailla kynttilöin. Poisnukkuneiden rakkaiden lisäksi silloin on hyvä pitää mielessä myös ympäristö.

Ympäristötietokeskus Moreenian ympäristöneuvoja **Tiina Hakala** antaa vinkkejä:

- **Vältä** kertakäyttöisiä hautakynttilöitä.
- **Haudalle** laitettava kestolyhty tuottaa vähiten jätettä. Käytä lyhdyssä esimerkiksi mehiläisvahasta valmistettua kynttilää.
- **Lasikuorinen** kynttilä on hyvä ratkaisu. Sen voi puhdistaa ja käyttää uudelleen. Älä kuitenkaan jätä lasikuorta liian pitkäksi

si aikaa haudalle - jäättyessään se menee helposti rikki.

➤ **Muovikuorisista** kynttilöistä kestävin vaihtoehto on yleensä pienellä liekillä pitkään palava öljykynttilä.

➤ **Hae** palaamaan jätetty kynttilä kohtuullisen ajan kuluessa pois haudalta. Jos kynttilän kuori tai lyhty on rikkoutunut, korjaa palaset huolellisesti pois.

➤ **Jos** palaneen hautakynttilän kuorta ei voi käyttää uudelleen, hävitä se asianmukaisesti. Tutustu hautausmaan lajitteluohjeisiin ja noudata niitä. Metallikansi kuuluu metallinkeräykseen, lasi lasinkeräykseen ja muovi sekajätteeseen.

Hyvän mielen diakoniapäivä

Paljon oli tarjolla Messukylän seurakunnan diakoniapäivän tapahtumassa Kaukajärven seurakuntatalolla.

Kirkkoherra **Jari Nurmi** sai tyytyväisin tuntein pitää avaushartauden, sillä vastaava tilaisuus osoitti jo viime vuonna tapahtuman suosion.

Kävijöitä kertyikin reilusti yli sata. Kaikki saivat maksutta nauttia palveluista, kuten hieronnasta, jalkahoidosta ja käsienhieronnasta.

Ihmisistä pitää välittää

– Idea tapahtumaan saatiin, kun diakoniatyöntekijöiden vastaanotoilla ilmeni, ettei monilla ihmisillä ole varaa edes parturiin, saati sitten hierojiin, kertoi tapahtuman järjestelyistä vastannut diakoni **Sinikka Leijo**.

– Tavoitteena oli toteuttaa sellainen palvelupäivä, josta ihmisille jäisi

kokemus, että heistä välitetään, kuvasi Sinikka diakonian tavoitteita.

Ihmiset saivat sen mihin oli pyritty. Tämä ilmeni, kun aloimme valokuvaaja **Hannu Jukolan** kanssa tutkia mitä kaikkea mielihyvää suuren talon uumeniin kätkeytyi.

Tilavasta huoneesta löysimme kolme parturia työn touhussa. **Hanna Kelokaski** muotoili **Aune Raamin** hiuksia uuteen uskoon. Aune kertoi tuntevan kivalta, kun saa pirteän kampauksen. Hän totesi myös palvelun olevan hyvää, vaikkei se maksa mitään.

Pienemmästä huoneesta yllytimme **Tarja Suomelan** autuas hymy huulillaan. Sairaanhoitaja **Martta Pasanen** antoi lempeää hierontaa, jossa käytiin läpi Tarjan niska, hartiat, käsivarret, päälaki, korvat ja kasvot.

Diakoniapäivän tapahtumat kestivät viisi tuntia, joten ravinnostakin oli huolehdittu. Maukas keitto jälkiruokineen maksoi yhden euron, mikä olikin ainoa maksu mitä palveluista perittiin.

– Maksuttomuuden teki mahdolliseksi se, että kaikki ammatti-

laiset tulivat palvelemaan palkatta, kertoi Sinikka Leijo.

– Myös se merkitsi, että järjestelyissä avusti paljon vapaaehtoisia.

Maailman halvin kirpputori

Juhlasalin laidalta löysimme lääkäri **Sinikka Kyrönpalon** ja terveydenhoitaja **Orvokki Pohjosen**, jotka kertoivat tällaisen ihmisten kohtaamisen olevan mukavaa kiireisen arkityön lomassa.

Lähes kaikilta kävijöiltä mitattiin verenpaine. Samalla juteltiin oireista, jotka eräissä tapauksissa johtivat neuvon varata aika terveyskeskukseen. Moni halusi saada lisätietoja jo todetusta sairaudestaan.

Sydämen sykettä sai tuntea myös suuren salin toisella laidalla. Siellä nimittäin oli mittaamaton vaatevarasto, josta pääsi tekemään löytöjä.

Kirpputorin ”kauppiaana” toimi seurakunnan diakoniajohtokunnan jäsen **Hilkka Brander**, joka joitakin vuosia sitten keksi ajatuksen diakonian vaatejakelesta.

Kaikilla vaatteilla oli sama hinta. Ne maksoivat nolla euroa kappale. Yhtä edullisesti vaatteita saa seurakunnalta ympäri vuoden.

Hilkka toivookin, että ihmiset toisivat ylimääräiset, ehjät vaatteet diakoniatyöntekijöille. Tarvetta on paljon, sekä aikuisten että lasten

Aune Raamilla oli kivaa Hanna Kelokaskin muotoillessa uutta pirteyttä hänen hiuksilleen.

vaatteista.

Päivä siis osoitti, että seurakunta palvelee ja sen toimintaan on helppo tulla.

– Toivon, että moni on saanut myös kokemuksen Jumalan läsnäolosta ja rakkaudesta, kuvasi Leijo päivän tärkeintä asiaa.

Kun tästä keskustelimme juhlan ehdittyä jo iltapäivään, asteli saliin **Sakari Löytty** kitaroineen ja alkoi esittää hengellisiä lauluja.

Kaukajärven diakoniapäivä alkoi rukouksella ja päättyi ylistykseen.

Risto Koivisto

Hannu Jukola

Kuoleman voittaminen on juhlapäivän arvoinen asia

Pyhäinpäivän juuret ovat ensimmäisissä kristillisissä vuosisadoissa. Uskonsa takia surmattujen luku kasvoi niin suureksi, ettei kaikille riittänyt omaa muistopäivää, eikä kaikkien marttyyrien nimiä edes tiedetty. Niinpä oli kätevää saada kaikille yhteinen muistopäivä.

Nykyisin vietämme pyhäinpäivää, aiemmin pyhänmiestenpäivää. **Mikael Agricola** aikoinaan käänsi päivän nimen kaikkien kuolleiden uskollisten sielujen

päiväksi. Agricolan käännökses-tä pyhäpäivän sisältö tulee selvimmin esille.

Pyhäinpäivässä olennaista on usko ja usko pyhien yhteyteen. Pyhyys ei ole suoritus tai teko, vaan Jumalan lahjaa uskovalle. Pyhä elää tai eli Jeesuksen vaikutuksen alaisena.

Pyhäinpäivä ei ole yleinen vainajien päivä, vaan olennaisempaa päivässä on kuoleman voittaminen. Ei ole kuitenkaan pahitteeksi poh-

tia kuolemaa välillä ääneenkin. Mitenkain meistä liittyy sukupolvien ketjuun, miten kuolleet rakkaat elävät täällä maan päälläkin muistoissamme.

Omaakin kuolemaansa on ihan paikallaan joskus pohtia. Pappina ei nimittäin ole ihan tavatonta törmätä tilanteeseen, jossa vuosikymmeniäkin yhdessä vainajan kanssa elänyt ei oikein tiedä, mitä puoliso iankaikkisuusasioista ajatteli.

Hannu Jukola

Sanat ja symbolit

TÄLLÄ PALSTALLA TUTUSTUTAAN kristilliseen symboliikkaan kirkkovuoden mukana kulkien.

PYÖRÄ

Pyörän keksimistä pidetään ihmisen historiassa yhtenä käännekohtana – ainakin sarjakuvissa. Pyörää on eri kulttuureissa pidetty joka tapauksessa tärkeänä, sen verran erilaisia merkityksiä sille on annettu.

Neljään osaan jaettu pyörä symboloi vuoden kiertokulkua eli nel-

jää vuodenaikaa. Pyörivä pyörä kertoo syntymästä ja kuolemasta; elämän kierrosta.

Raamatussa pyörä esiintyy Jeremian kirjassa, jossa kuvataan savenvälajan pyörää: “Minä menin savenvälajan työpajaan, jossa hän parhaillaan työskenteli pyöränsä

ääressä. (...) Silloin minulle tuli tämä Herran sana: Enkö minä, Herra, voi tehdä sinulle, Israelin kansa, samalla tavalla kuin tämä savenvälaja savelleen? Katso, niin kuin savi on välajan kädessä, niin sinä, Israelin kansa, olet minun kädessäni.” (Jer.18:3,5-6)

Tulevat pyhät

30.10. Usko ja epäusko

Ei ole ihan yksinkertaista määritellä, mitä usko on.

Sanakirjamäärittelyäkin uskolle on erilaisia. Tämän sunnuntain

evankeliumissa (Joh. 9:24-38) uskosta puhutaan luottamuksena

ja turvautumisena, mutta ennen kaikkea Jeesuksen Herraksi

tunnustamisena. Epäilykset ovat myös osa uskovon elämää – ne ovat

vaihteita, joissa uskoa testataan ja joista meidät autetaan ylös.

5.11. Pyhien yhteys: Pyhäinpäivä

Millaista on olla autuas? Muistan, että jo pyhäkoulussa opetettiin,

että autuas tarkoittaa onnellista. Sen lisäksi mieleen tulevia

adjektiiveja ovat kiireetön, levännyt ja huoleton. Autuasta on olla

Jumalan huolenpidossa, kaikesta muusta huolimatta. (Matt. 5: 1–12)

6.11. Jeesuksen lähettäjä

Jeesus lähetti opetuslapsiaan edellään kaupunkeihin, joihin oli

menossa (Luuk. 10: 1-12). Tehtävään perehdytys ei ollut kovin

monimutkainen. Mitään ei kannata kanniskella mukana. Tehtävä

on kiireellinen – matkalla ei sovi jäädä rupattelemaan. Perillä

toivotetaan rauhaa, parannetaan sairaita ja kerrotaan kaikille, että

”Jumalan valtakunta on tullut teitä lähelle.” Ihanan simppeleä! Näillä

eväilläkö sitä evankeliumia alun perin julistettiin? Onnistuisikohan

sama tänäänkin?

Helmi

Anteeksiantava ja laupias on Herra, hän on

kärsivällinen, suuri on hänen hyvyytensä. Herra on

hyvä kaikille, hän armahtaa kaikkia luotujaan.

(Ps. 145:8-9)

Minun mielikuviani sinulle

Pirkko Partanen

Etkei sitten vilja on heilimöinyt pelloilla tuulen kauniisti kei-

nuttaessa sitä. Sen tanssia on ollut helppo katsella ja antaa samalla tunteiden tulvia. On tuntunut lämpöiseltä, lempeältä ja turvalliselta, mutta toisaalta kaihoisalta.

Samankaltaisen tunteen saavat aikaan meren aallot. Tuuli nostaa laineita korkeiksi pylväiksi pärskeyttäen ne rantakiviin. Ne muodostavat korkeita vesipatsaita, kuin pitsiä, mutta hajoavat hetkessä valuen takaisin rantaveteen. Aaltojen muodostamien kuvioden erilaisuus on loppumaton, eikä sen katselemiseen väsy.

Nuo äsken niin täyteläiset pel-

lot ovat nyt paljaita, vain lyhyt sä-
nki jäljellä. Värien vivahteet vaihte-
levat keltaisen ja ruskean sävyissä

luoden mielikuvan siitä, että Juma-
la on levittänyt suuria kangaspalo-
ja maahan.

Niiden reunoilla saattavat hoh-
taa syysauringon loisteessa, kuin
kauluksena äskeiselle, kuultavan
keltaiset haavat ja koivut. Niiden
tunnelmaan on helppo kietoutua.
Kauneus on melkein pakahduttava.
Me saamme katsella niitä hetken,
ennen kuin ne korjataan pois, tum-
mempien sävyjen tullessa tilalle.

Syksyn edetessä äsken vielä täy-
teläisen värikylläiset lehtipuut ovat
luovuttaneet kauniin verhonsa
näyttäen nyt niin paljailta ja alas-
tomilta. Luopuminen jostain oleel-
lisestä on tapahtunut. Se tekee mie-
len surulliseksi.

Kaihoisalta tuntuu myös näh-
dä kurkiparven lentävän taivaalla
kohti etelää. Lintujen ääntely, ko-

mennukset ja kehotukset tai avun-
pyynnöt inhimillistävät tuon ko-
mean näyn. Mutta elämän raadolli-
suudesta saa konkreettisen kuvan,
kun juuri yli lentäneen lintuparven
jäljessä lentää siipiään voimakkaas-
ti räpytellen, voimakkaasti äännel-
len, jostain syystä yksin jäänyt lin-
tu, kuin sanoen: älkää jättäkö mi-
nua, minä en jaksa yksin, minä tar-
vitsen teitä.

Joskus kyyneltenkin läpi tä-
tä kaikkea kaunista katsellessa voi
vain kiittää.

Eläminen, mutta myös luopu-
minen, Jumalaan luottaen, antaa
mieleemme levon.

Pirkko Partanen
Vanhustyönohjaaja,
Hervannan seurakunta

Ota onkeesi

Musta Musiikki soi Vanhassa kirkossa

Torstaina 3. marraskuuta kello 18 on mahdollisuus uppoutua moniäänisten spirituaalien maailmaan, kun Piccolon Kamarikuoro laulaa kiertueensa päätöskonsertin yhdessä sopraano **Hanna Kronqvistin** ja pianisti **Lauri Tikkasen** kanssa Tampereen Vanhassa kirkossa.

Konsertin laulujen juuret ulottuvat 1750-luvulta 1800-luvun alkupuolen Iso-Britanniaan ja Yhdysvaltoihin. Monet lauluista löytyvät 1867 julkaistusta *Slave Songs in the United States* -kokoelmasta,

joka on samalla alan vanhin.

Kuoronjohtaja **Heikki Hinssa** kertoo, että kuoroa ja häntä itseään ovat jo pitkään kiinnostaneet nykyisin meitä kaikkialla ympäröivän länsimaisen rytmimusiikin juuret.

– On ollut pysäyttävää huomata miten merkittävä taustavaikuttaja nykyiselle vallitsevalle musiikkikulttuurillemme tämä musiikki on ollut ja on edelleen.

Konsertin lauluista monet ovatkin meille kaikille yllättävän tuttuja. Sovituksien ja erilaisista pe-

rinteistä haettujen esitystapojen maustama kokonaisuus sen sijaan yllättänee, arvelee Hinssa.

Laulut esitetään pääosin alkuperäiskielellä englanniksi. Joissakin lauluissa on käytetty vanhempaa, modernisoimatonta kieltä, jota myös pyritään lausumaan ”alkuperäisesti”. Konsertin käsiohjelmas-ta löytyvät laulujen suomennotokset.

Piccolon Kamarikuoro on tamperelainen, noin 17–25 -vuotiaista miehistä ja naisista koostuva kuoro, johon voi tutustua tarkemmin www.piccolokuorot.fi -sivuilla.

Konserttiin on vapaa pääsy, ohjelma 8 €/5 €. Kiertueen muut konsertit ovat 28.10. Paimion kirkossa, 29.10. Salon kirkossa ja 30.10. ja Loimaan kaupungin kirkossa kello 18.

Mozartin *Requiemia* ympäröi salaperäisyys

Requiem on Wolfgan Amadeus Mozartin viimeinen sävellys. Harva historian musiikkiteos on kiehtonut ihmisiä yhtä paljon, sillä Requiemia ympäröi salaperäisyys mustaviittaisine, naamioituine viestintuojineen.

Kun tuntemattomana pysytellyt henkilö tuli Mozartin kotiin ja pyysi tätä säveltämään sielunmessun, jo kuumeen kourissa painiskellut Mozart sai pakkomielteen, että tilaaja tuli rajan takaa ja että teoksesta tulisi hänen sielunmessunsa. Tilaaja osoittautui myöhemmin **Walsegg**-nimiseksi diletan-

tiksi, jonka tarkoitus oli saada teos omiin nimiinsä.

Mozart sävelsi kilpaa kuoleman kanssa. Kuoleman sitten saapuessa 5.12.1791 teoksen lauluosuudet olivat valmiina seitsemänteen osaan saakka. Mozartin oppilas **Süssmayer** täydensi teoksen taitavasti. Mozart haudattiin köyhien yhteishautaan, mutta Requieimin valmistuneet osat esitettiin muistotilaisuudessa.

Teoksessa meille soivat lohdutus ja ylimaallinen rauha. Tampereen Tuomiokirkossa se koetaan sunnuntaina 6. marraskuuta kello 18.

Konserttitarjotin

Pekka ja Arja Simojoen konsertti

to 27.10. klo 19

Aitolahden kirkko | ■ ▲ ①

Ohjelma 10 €/5 € lähetystyön hyväksi

Anssi Tikanmäki

Acoustic Orchestra: maisemakuvia Suomesta, rokkipappi Tarvo Laakso: maisemakuvia Raamatusta
pe 28.10. klo 19

Lielahden kirkko | ■

Vapaa pääsy, kolehti lähetystyölle.

Konsertti

su 30.10. klo 15

Finlaysonin kirkko | ■ ▲

Kaleva-kvartetti, XYLYSTI, ARCTOS, Kalevan seurakunta-kuoro, Eila Virtanen – runot, Kari Nousiainen – kuoronjohto/säestys. Vapaa pääsy, kolehti Tampereen selkäyhdistykselle

Hengellisten toivelaulujen konsertti 4M: Hyvyyden voiman ihmeelliseen suojaan
su 30.10. klo 18

Pispalan kirkko | ■ ▲ ①

Elämänmakuinen musiikki-ilta

su 30.10. klo 19

Hervannan kirkko | ■ ▲ ①

Kyösti Kytöjoki laulu, Jani Utriainen säestys, Jari Kuusi

Stefan Lehtner-Sidi

Baritoni **Tommi Hakala** esiintyy hyvän-keväisyyskonsertissa Pirkanmaan Hoitokodin hyväksi Kalevan kirkossa lauantaina 29. lokakuuta kello 18. Häntä säestää diplomiurkuri **Eliina Lepistö**. Konsertin järjestää Kalevan seurakunta. Konserttiin on vapaa pääsy. | ■ ▲ ①

Surun ja toivon musiikkia
la 5.11. klo 14 ja klo 16
Lamminpään kappeli

Harjun Kanttorikvartetti: Satu Sepänniitty-Valkama, Tarja Laitinen, Ville Karhula, Lasse Kautto ja Janne Salmenkangas

- helppo pääsy liikuntaesteiselle
- ▲ helppo pääsy näkövammaiselle
- ① kuuntelulaite

Hugon kera kirkon sylissä voi nähdä laulun ja kuolon

Charles Sandisonille Pirkanpoikien musiikki on tuttua jo vuosien ajalta. Kun ajatus pyhäinpäivän valoteoksesta alkoi itää ensin kuoron kannatusyhdistyksen puheenjohtaja **Pirjo Palolammin** päässä, kasvoivat Sandison ja puoliso, taiteilija **Teija-Tuulia Ahola** ajatukseen.

– Kuorolaisten musiikissa on tilan tuntua. Se on osa paikkaa, jossa he laulavat, Sandison kuvailee.

5. marraskuuta kello 19 alkavasta konsertista onkin tarkoitus rakentaa sekä helposti lähestyttävä ja kokonaisvaltainen, yhdessä paikalle vaeltavan yleisön kanssa.

Ahola huomauttaa, että Tuomiokirkko jo itsessään on kokonaistaideteos, johon on kunnia päästä tekemään oma ”maalauskangas”.

– Tuoda hetkeksi oma näkemysensä ihmisyydestä, Sandison lisää.

Tilaisuus on hänen mielestään ainutlaatuinen, sillä teosta rakennettaessa tunne on kuin **Hugo Simbergin** kanssa kolmisin, kuin tämä kulkisi kirkossa vierellä. Ti-

lassa voi tuntea olevansa pala historiaa, kokea mitä Simberg on käynyt läpi miettiessään teoksiaan.

Kokemus on voimakas:

– Ihan kuin katedraali muuttuisi joksikin muuksi joka puolella ympärillä; kuva vapautuu ja virtaa. Teoksemme lisää kirkkotilaan tason, joka on vuorovaikutuksessa jo olemassa olevan kanssa, Sandison innostuu.

– Tuntuu kuin olisin ollut Joona valaan vatsassa. Kirkko on osa tarinaa, ja mahdollisuus nähdä laulu on mahtavaa.

Kuusi kuukautta yhtä iltaa varten

Tuomiokirkkoon rakentuva teos on parille uusi tapa tehdä taidetta: työtä yhtä iltaa varten on tehty jo puoli vuotta. Kuvat aiottiin ensin tehdä mustavalkoisina, mutta kirkko kertoi muuta, ja niin taiteilijain oli kuunneltava.

– Taiteilijan työ on yksinäistä, vaikka poikkeuksiakin on. Ryhmä on sosiaalisesti tärkeä, kontakti toiseen ihmiseen, Ahola miettii.

Pirkanpoikien suunnalta lähestyttiin **Jaakko Mäntyjärveä**, jota pyydettiin säveltämään pyhäinpäivän teemaan.

– Hän päätyi veisuun, jossa on viittauksia mustaan surmaan ja elämän raadollisuuteen. Nyt tämä on kuvakertomus ihmisen rajallisuudesta maan päällä, kertoo Pirkanpoikien taiteellinen johtaja **Jouni Rissanen**.

Kantaesityksenä kuultavan ja nähtävän Ihmisparcan lähtökoh-ta on **Juhana Cajanuksen** runo *Yxi hengellinen weisu* vuodelta 1681. Sen suruisana pitkään jatkuvat mietteet päätyvät toiveikkaaseen ajatukseen, että maan päällä jokin tuo rauhan. Se on taivaan odotus, sillä ”luodut caicki catoawat”.

– Siinä on helposti omaksuttavia, vahvoja kohtia. Esimerkiksi ” Ricki mullax muretahan ” innostuttaa laulajia. Tässä on enemmän todellisuudesta ammentavaa kuin vaikka **Tolkienin** taruissa. Ei ole samantekevää, mitä lauletaan, huomauttaa itsekkin pitkään parvel-la laulanut Rissanen.

Hän vinkkaa samalla, että kan-

Mestariteos kuullaan kolmen kuoron yhteistyönä. Lähes sadan laulajan suurkuoron muodostavat *Valon Kaiku* Vantaalta, haminalainen *Kaakon Kamarikuoro* sekä Tampereen Tuomiokirkon oma *Kamarikuoro Cantionale*.

Orkesterina on kamariorkesteri Refugium Musicum, solisteina **Leena Arffman**, **Ulla Raiskio**, **Topias Laatu** ja **Kai Huopainen**. Konsertin johtaa Valon Kaiun kuoronjohtaja **Pekka Soranummi**.

Topias Laatu opiskelee laulua Tampereen Konservatoriossa. Hän kuuluu Tampereen Oopperan kuoroon.

Hanna Ekola

nattaa katsoa, mihin penkkiin istuu: kaikilta paikoilta ei valoteosta pysty näkemään yhtä hyvin.

Teksti on kuin lausuttaisiin rukousta. Tekstilähtöisen musiikin mukaan rakentuu sävelkerroksia pienillä aineksilla.

– Se on kaunista ja vapauttavaa, samalla näkyy rajallisuuden hyväksyminen.

Harjoitellessaan Pirkanpoikien joukko isoista pieniin oppi uuden mutta vanhan sanan couco eli kuolema. Rissasen mielestä teos sopii erityisen hyvin Tuomiokirkkoon, koska kirkkoakin aikanaan boikotoitiin käärmeen takia. Cajanusta taas epäiltiin tekstin takia vapaaajattelijaksi.

1860-luvulla **Elias Lönnrot** poisti ja lyhensi tekstiä, ja sellaisena virsi 612 on laulettavissa uusimmassa virsikirjassa (numero 455 edellisessä).

Juurevaa musiikkia lohdun maulla

Sandisonia viehättää ylipäättään suomalaisen seurakuntaelämän juurevuus.

– Musiikissa on jotain samaa maantasaista.

Ars Fennica -palkinnon viime vuonna voittanut skotlantilaissyntyinen, Tampereella asuva taiteilija tekee tietokonepohjaisia valoinsallatautoita arkkitehtuuriisiin tiloihin. Teoksia on kuvattu myös valorunoudeksi.

Seurakunnille hän ei ole tehnyt pysyviä teoksia, vaikka sek inelma siintää mielessä. Sen sijaan hän on toteuttanut kaksi hanketta yk-

Hanna Ekolan *Aurinkotie* hiljentää luopumiseen

Syksy on sekä luopumisen että kiitoksen aikaa. Luopumiseen kätkeytyy aina uuden alun mahdollisuus, muistuttaa laulaja **Hanna Ekola**, joka saapuu konsertoimaan jälleen Lielahden kirkkoon pyhäinpäivän aattona, perjantaina 4. marraskuuta kello 19.

Aurinkotie-konsertin laulut kutsuvat kuulijaa levähtämään, kiittämään ja näkemään toivoa myös luopumisen ja elämän vastoinkäymisten keskellä. Sielukkaat tulkinnat koskettavat elämän syviä kerroksia ja luovat samalla näkyä siitä, että Luojan lähellä elämämme on turvassa ja hyvissä käsissä – silloinkin, kun olemme joutuneet

sityisiin kappeleihin. Yksi työ on Tuomiokirkon kokoelmissa.

Aholan pysyviä suurikokoisia tilaustöitä ovat esimerkiksi Espoon Kilon seurakuntasaliin toteutettu ikkunateos, Sampolan kirjaston kaksi julkisivua kattava *Avautuminen* sekä *Ainut* Tampereen seurakuntien talossa.

Yhteisiin töihin kuuluu Tamperelle pian tuleva julkinen teos.

– Kun teoksia tehdään tapahtumiin, ne pakottavat taiteen muuhun yhteyteen. Ne ajat, jolloin taiteilija työskenteli aikansa yksin kopissa ja tuli ulos teoksen valmistuttua, ovat ohi. Enää sieltä ei tulla hakemaankaan, Sandison pohtii.

Hän on tehnyt luonnoksia illalla, kun muu perhe nukkuu. Yhteisiä ideoita haudutetaan lenkillä koirien kanssa.

Nyt Ihmisparcan palaset hioutuvat yhteen. Laulu kaikuu ja seinille kasvaa eri-ikäisten ihmisten hahmoja.

Valmiissa kokonaisuudessa Tampereen Filharmoninen Kuoro ja Tampere Chamberin jousiyhtye esittävät **Arvo Pärtin** *Berliner Messen*. **Esa Toivola** improvisoi uruilla oman teoksensa hymniin *Nunc Dimittis* ja esittää lopuksi Pirkanpoikien kanssa teoksen *Beatitudines*, joka on autuaaksi julistaminen Jeesuksen vuorisaarnasta. Ajatuksena on jättää konserttiin leijumaan lohdullisuuden jälkimaku.

– Tämä on tilaisuus pyhittää päivä ja muistaa rakkaita, jotka eivät enää ole keskuudessamme, Rissanen kiteyttää.

Asta Kettunen

”Korvat toimivat heti oikein”

tön esimerkiksi peruskouluun verrattuna.

– Tämä on yhteisö, jossa kasvetaan yhdessä. Pojat oppivat toisiltaan, ja sosiaalinen merkitys on olennainen osa tätä. Pojat ovat harastuksestaan ylpeitä: on hieno juttu laulaa, Rissanen toteaa itsekin rinta rottingilla.

Rissasta poikakuoron mukana kasvaminen on kasvattanut ymmärtämään sen, mitä itse pystyy toteuttamaan. Tunteiden ilmaisu teosten kautta on alkanut kehittyä. Kuorolaisille on hyödyksi, että saman johtajan kausi jatkuu pitkään.

– Hyvien teosten aikaansaaminen vaatii kärsivällisyyttä ja aikaa. Sain ohjattavaksi lujan ja yhtenäisen kuoron, joka tarttuu haasteisiin ennakkoluulottomasti, tekee sitä keikkaa, mitä eteen tulee.

– Monilla kuoroilla tässä on ollut vaikeuksia, mutta pojat toista-

vat heti oikein. Pojilla on huimasti oppimiskykyä, omaksumistahtia ja avoimuutta musiikin suhteen. Kehitys on myös nopeaa.

Kuoro muuttuu koko ajan: kesäkiertueella toistakymmentä poikaa siirtyi miesääniin. Nyt A-kuoron nuorin on 8-, vanhin 23-vuotias.

– On haastetta seurata jokaisen kehitystä, äänenmurroksia ja äänenhuoltoa, Rissanen myöntää.

– Tämän takia teokset myös suunnitellaan niin, että ne menevät läpi tietyssä aikataulussa.

Haastetta lisäävät vielä aikaa vievät muut harrastukset. Onneksi koelaulut vetävät tasaisesti uusiakin tulokkaita.

– Nuorten energiasta saa itsinkin voimia, vaikka olisi harjoitukseen mennessä miten väsynyt.

Asta Kettunen

menetysten keskelle.

Hanna Ekolan tänä vuonna ilmestyneellä *Aurinkotie*-albumilla on useita laulajan omia tekstejä ja sävellyksiä, mutta myös lauluja muilta, muun muassa **Juha Tapiolta**. Levyn nimikappaleeseen on tekstin kirjoittanut **Tarvo Laakso**.

Ekolaa säestää laulaja-pianisti **Virpi Lahti**, jolta on ilmestynyt levy *Sinun valossasi*.

Laulujensa lisäksi Hanna Ekola on tullut tutuksi myös ajatelma-, runo- ja surukirjoistaan. Viime keväänä ilmestyi kirja Sano suruasi rakkaudeksi ja jouluksi on luvassa uutuusteos Maa on niin kaunis.

Radio, tv ja netti

Kuuntele Tuomiokirkon

jumalanpalvelus kotisohvaltasi

Tampereen tuomiokirkon jumalanpalvelus lähetetään suorana lähetyksenä sunnuntaisin kello 10 Radio Moreenissa taajuudella 98,4 MHz.

Muista myös Yle Radio 1:n uskontosivut!

Lisätietoa radion hartausohjelmista ja radiojumalanpalveluksista http://yle.fi/radio1/uskonto

Mobiilikirkko kulkee taskussa

Hartaudet, esirukoukset, virret, tekstit... kaikki tarvittava omaan kännykkään! http://www.mobiilikirkko.fi

Seurakunnat myös

Facebookissa ja Twitterissä

Facebookista, www.facebook.com/tampereenseurakunnat, ja Twitteristä, http://twitter.com/TampereEvlSrkt, löytyy menovinkkejä ja uutisia Tampereen seurakuntien tapahtumista.

Suoraa lähetystä Helsingin kirjamessuilta

Radio Dein taajuuksilla 97,2 MHz (87,5) kuullaan runsaasti suoraa lähetystä Helsingin kirjamessuilta torstaista sunnuntaihin 27.–30. lokakuuta. Luvassa on kirjailijahaastatteluja **Don Rosasta** **Tommy Hellsteniin** ja **Hannu-Pekka Björkmanista** **Leena Landeriin**.

Kirjamessuradiossa haastatellaan myös kaikki Vuoden kristillinen kirja -kilpailun loppukilpailuun päässeet: **Jaakko Heinimäki**, **Niko Huttunen**, **Minna Rissanen**, **Juha Sihvola**, **Monica Vikström-Jokela**, **Eero Jokela** ja **Elina Vuola**. Suorassa lähetyksessä selviää, kenen teoksen **Jari Sarasvuo** valitsee Vuoden kristilliseksi kirjaksi ja millä perusteella. Lisätietoa: http://radiodei.fi/?sid=286

Vielä ehdit piirtää uruista

Harjun seurakunnassa juhli-taan adventtina 27. marraskuuta, kun Pispalan kirkko täyttää 40 vuotta ja kirkon uudet urut vihi-tään käyttöön.

Harjun seurakunnan tampere-laisille lapsille ja nuorille suunnattu kuvataidekilpailu päättyy 11.11. Sii-hen ehtii siis vielä osallistua.

Kilpailun aiheena ovat urut. Vi-rikemateriaalina on **J.S. Bachin** urkuteos *Tocccata* d-molli. Teos voi olla piirustus tai maalaus, mutta myös kollaasi tai veistos.

Kilpailun ikäsarjat ovat: 1) alle kouluikäiset, myös esikoululaiset, 2) peruskoulun 1–3 luokat, 3) 4–6 luokat, 4) 7–9 luokat, 5) ammatti-oppilaitoksissa ja lukiossa opiskelevat nuoret.

Tajunnan avaruutta

Aiheet liikkuvat luonnon, luonontieteen, historian ja tällä kertaa ehkä aiempaa enemmän uskontojen likipiirissä **Kimmo Ojaniemen** teoksissa, jotka ovat esillä Galleria Kapriisissa Hämeenpuistossa 30. marraskuuta saakka.

– Teoksissani voi odottaa löytyvän viittauksia tieteen, taiteen,

Lisätietoja antaa kanttori **Tarja Laitinen** p. 050-330 6942, tarja.laitinen@evl.fi. Työhön merkitään selkeästi nimi, ikä, luokka, koulu ja yhteystiedot.

Töitä vastaanotetaan Pispalan kirkolla (Pispalan valtatie 16) perjantaina 11.11. kello 12–16 tai so-pimuksen mukaan. Niitä voi myös postittaa osoitteeseen: Pispalan kirkko, Tarja Laitinen, Pispalan valtatie 16, 33250 Tampere.

Sarjojen kolme parasta työtä palkitaan esinepalkinnoin, ja jokainen saa muiston osallistumisestaan. Voittajateokset asetetaan esille Pispalan kirkkoon Uudet urut -konserttiviikolla 27.11.–4.12. Kilpailun satoa on esillä koululaiskon-serteissakin.

historian ja uskonnon muodosta-maan avaruuteen. Annan teok-sille nimiä vihjeiksi, mutta loppu täytyy kulkea tunteella, älyllä ja tunneälyllä.

Samaan aikaan esillä on myös **Simo Mantere**en maalauksia ja **Timo Kokon** tussi- ja lyijykynäpiirustuksia.

Reilu kauppa auttaa hymyilemään

Lähikaupasta nappaan helposti kotimatalla Reilun kaupan ruusuja. Tällaisella ostopäätöksellä voin tukea, ja samalla ilahduttaa ystäviä, sanoo Arja Koriseva.

Nopeasti, nauraa Arja Koriseva kysymykselle, miten Reilun kaupan lähettiläsvuosi on sujunut.

Avonimi myönnetään joka vuosi yhdelle tai kahdelle tunnetulle suomalaiselle. Vuosi pitää sisällään kampanjointia ja tietoisuuden lisäämistä kaupan reiluuksista. Ideaa välittää jo toista vuotta myös Wilson Kirwa. Aiemmin lähettiläisinä ovat toimineet Virpi Hämeen-Anttila, Pirkko Mannola, Antti Kaikkonen, Kirsi Piha, Pentti Arajärvi ja Erkki Toivanen.

– Tietämys tuotteista on vielä aika suppea, vaikka valikoimassa on jo liki kolmesataa tuotetta, Koriseva suree.

– Monessa työyhteisössä on onneksi jo siirrytty Reilun kaupan kahviin ja teehe. Itsellenikin tuoteperheen laajuus oli yllätys.

Hän huomauttaa, että valintoja on mahdollista tehdä. Tuotteiden joukossa on kahvin, ruusujen ja appelsiinien lisäksi esimerkiksi mausteita, viinejä, öljyjä ja kosmetiikkaa. Reilun kaupan nettisivujen (www.reilukauppa.fi) kautta voi tilata liikelahjoja, ladata reseptejä ja lukea tuottajien omia tarinoita.

Ajassa kiinni

Jotta kauppa kävisi reilusti, on tärkeää, että sekä tuotantoporras että kauppias saavat tuotteet esille.

Ideana on, että jokainen viljelijä tai tuottaja saa tuotteista oikeudenmukaisen palkan. Suomessa on saatavilla jo yli 1700 sertifioitua tuotetta. Osa niistä on lisäksi luomua. Reilu kauppa onkin hyvin kiinni ajassa, koska luomu on kas-

vava trendi, laulaja miettii.

– On selkeää ja yksinkertaista, kun tekijä saa palkkion tehdystä työstä. Jos tuote on hyvin halpa, voi miettiä, onko joku tuotantoportaassa jäänyt huonolle palkalle. Pienviljelijä jää helposti liian vähälle.

– Kun ostaisi tuotteen itselleen joka tapauksessa, voi samalla tehdä hyvää ja olla omalta osaltaan tekemässä maailmaa oikeudenmukaisemmaksi, Koriseva kannustaa.

Koriseva kertoo pohtineensa maailman oikeudenmukaisuutta jo ennen lähettiläspestiä, joten myönteinen vastaus kutsuun oli helppo.

– Olen kokenut olevani sinut tehtäväni kanssa. Vuosi on vahvistanut ajatusta, että teoilla on väliä. Olen ollut aina myös kova joukkueurheilu ja pelannut sählyä SM-tasolla, joten reilu peli oli ennestään tuttua. Tuotteet taas olivat tuttuja, koska vanhempani pitivät kyläkauppaa.

Hän vinkkaa ilolla pistelevän poskeen reiluja hedelmiä. Kahvin kulutus puolestaan vie päiväpäivältä enemmän aikaa, ihmettelee vasta aikuisena kahvinjuonnin opetellut Koriseva.

– Kun teemme tällaisen ostopäätöksen, voimme hymyillä itsellemme.

Bongaa aarre

Juuri nyt vietettävällä Reilun kaupan viikolla Tampere muuttuu aarrekaupaksi. Kiertämällä vähintään kolme kauppa tamperealaiset voivat osallistua aarteen arvontaan, joka tänä vuonna on paketti Reilun kaupan tuotteita.

Kartta löytyy viime keskiviikkona 19.10. ilmestyneen Tori-lehden

sivulta 13, ja se on myös rasteilla jaettavissa passeissa. Passi ja kartta ovat liikkeiden lisäksi myös osoitteessa www.reilukauppa.fi/aarrejahti. Sivuilla on listaus mukana olevista liikkeistä ja muuta tietoa.

Aarteita voi bongata sunnuntaihin saakka niissä kaupoissa, jotka ovat silloin auki.

– Kampanjan ideana on kertoa tamperealaisille hauska ja uudella tavalla Reilusta kaupasta ja sen hyödyistä, sekä näyttää, mitä kaikkia tuotteita on jo tarjolla, kertoo kampanja-assistentti Raita Huhta.

– Tarjoamme yläkouluille mahdollisuuden osallistua jahtiin ja laitetaan yläkoulun oppilaat ratkomaan Reilu kauppa -aiheisia tehtäviä.

Tänään 26.10. kello 15–17 Tampereella Keskusvirastotalon valtuustosalissa järjestetään keskustelutilaisuus, jossa puhuu kahvinviljelijä Pedro Rojas Nicaraguasta.

Tällä viikolla vietetään Reilua kahvitaukoja, joita on myös Tampereen seurakuntien yksiköissä. Kuvia tauoista lähettellään osoitteeseen www.facebook.com/reilukauppa.

Tampereen seurakunnat käyttävät Reilun kaupan kahvia. Lisäksi Kalevan ja Teiskon seurakunnat ovat mukana Reilun kaupan seurakunta -kampanjassa, johon osallistuvat myös monet kirkolliset järjestöt sekä kirkkohallitus.

Lisäksi viikolla julistetaan ystävänpäivänä helmikuussa alkaneen 100 000 reilua tekoa -kampanjan voittaja. Kampanjaan on osallistunut esimerkiksi partiolaista.

Asta Kettunen

Koulu Kongoon yhteisvoimin

– Kongossa on ollut sota tosi kauan. Ihmiset ovat jo 30 vuotta kärsineet hädästä ja nälästä. Tuntuu hyvältä auttaa kongolaisia lapsia, miettivät Tampereen ruotsinkielisen koulun, Svenska samskolanin, viidennen luokan oppilaat Frida Rapo, Laura Lundin, Ina Wichmann ja Hilma Kujanpää.

Idea kongolaisten auttamisesta syntyi, kun Svenska samskolan ja Tampereen ruotsalainen seurakunta tarttuivat Porvoon hiippakunnan piispan Björn Vikströmin haasteeseen rakentaa Tendela-koulu Kongoon.

Vanhemmat Kongossa yrittävät tarjota lapsilleen parempaa tulevaisuutta rakentamalla kouluja saven ja laudoista. Sade ja termiitit kuitenkin tuhoavat koulut maan tasalle aika ajoin.

– Tarkoituksena on rakentaa kunnollisista materiaaleista koulu, joka kestää. Mukaan on haastettu kaikki ruotsinkieliset seurakunnat. Avun vie perille Kirkon Ulkomaanapu, kertoo Tampereen ruotsinkielisen seurakunnan kirkkohera Kim Rantala, joka otti yhteyttä Svenska samskolanin musiikinopettajaan Lisbeth Nyströmiin. Yhdessä syntyi ajatus konsertista.

– Tendela-koulun auttaminen tuntuu läheiseltä, koska siellä on noin 30 oppilasta eli saman ver-

ran kuin meidän koulussamme. Kongolaislapsilla vain on paljon huonommat olosuhteet kuin meidän oppilaillamme, miettii Nyström.

Rahaa kolehdilla ja tiilikoruilla

Koulun rakentaminen maksaa 70 000 euroa. Koossa on noin 15 000 euroa. Rahaa kerätään Suomessa muun muassa askartelemalla tiili-kaulakoruja, joita myydään viiden euron hintaan.

– Olemme tehneet jo 230 korua ja yhteensä on tarkoitus tehdä 300. Koruja myydään konsertin aikana, kertovat viidennen luokan tytöt.

Konsertti koostuu monipuolisesta musiikista, jota esitetään muun muassa swahiliksi, englanniksi ja ruotsiksi. Afrikkalainen musiikki on entuudestaan tuttua oppilaille, sillä Lisbeth Nyström on tuonut kouluun musiikkivaikutteita muun muassa Ghanan-matkaltaan.

Hamu Jukola

Frida Rapo (vas.), Laura Lundin, Ina Wichmann ja Hilma Kujanpää sekä Kim Rantala, Lisbeth Nyström, kanttori Paula Sirén ja nuorisotyönohjaaja Kaisa Leppälä innostuivat kokeilemaan afrikkalaisia rytmejä jo ennen Kongo-konserttia, joka järjestetään 30. lokakuuta.

Ruotsalaisen seurakunnan kanttori Paula Sirén lupaa, että odotettavissa on hieno konsertti.

– Koulun oppilaat ovat taitavia ja innokkaita esiintyjä, sillä koulussa on vahva konsertti- ja näytelmäperinne. Nyt on hyvä tilaisuus tulla tukemaan kouluhanketta ja

samalla tutustumaan Tampereen ruotsinkieliseen yhteisöön.

Musiikkinautinnon ohella yleisö saa tietoisuuden Kongon tilanteesta tuleen kertomaan Kirkon Ulkomaanavun vapaaehtoistyöntekijä Leena Kainulainen.

Konserttiin on vapaa pääsy. Mak-

sullisen kahvilan ja kolehdin tuotot menevät Kongon koulun hyväksi.

Konsertti järjestetään sunnuntaina 30.10. kello 15 Svenska samskolanissa, Koulukatu 14.

Kirsi Airikka

Moderni munkki tuli kylään

Munkilla lienee pääl-
lään kaapu, kaljua
päälaellaan, pullea
vatsa ja mietiskeleväi-
nen olemus. Tällaisin
ajatuksin Messukylän seurakun-
nan nuortenillassa 29.9. odotettiin
vierasta, Taizé-yhteisön munkkia
veli Norbertia.

Totuus ei vastannut lainkaan
ennakkoarvioita, mutta kukaan
nuorista ei varmasti ollut pettynyt.
Ennen iltahartautta veli **Nor-
bert** pelasi lyhythihaisessa ruutu-
paidassaan ja mustissa housuissaan
nuorten kanssa pöytätennistä.

– Tämä olisi ollut aivan liian
hikistä puuhaa, jos olisin pukeutu-
nut valkoiseen kaapuuni, hän sanoi
nuorille.

Myöhemmin illalla porukka
rauhoitui kuuntelemaan, kun ve-
li Norbert kertoi Taizé-yhteisöstä
omin sanoin ja videon kautta. Taizé
on Ranskassa sijaitseva ekumeeni-
suutta, kansainvälisyyttä ja yhtei-
söllisyyttä korostava yhteisö.

Luostarissa elää reilut sata as-
keettisuuteen sitoutunutta munk-
kia. Lisäksi siellä järjestetään suuria
tapahtumia, jolloin parhaimmillaan
5000 nuorta aikuista ympäri maa-
ilman tulee hiljentymään Taizéen.

– Myös vieraat sitoutuvat elä-
mään yksinkertaisesti. Monelle se
onkin opetus siitä, miten vähällä
ihminen voi tulla toimeen, videol-
la kerrotaan.

”Onnellinen munkki?”

Nuoret esittivät veli Norbertille ky-
symyksiä: oletko onnellinen munk-
ki, miltä tuntui luopua vapaudek-
taan?

Veli Norbert jutteli tilaisuuden jälkeen vielä nuorten ja pastori Jari Pulkkinen (oik.) kanssa. Seuraavana päivänä kahden viikon Suomi-kierros päättyi ja oli aika palata Ranskaan.

– Näitä asioita mietin joskus: jä-
tin kaiken taakseni, kotimaani Sak-
san ja opiskeluni. Mutta mitä va-
paus on? Onko ihminen vapaa, jos
hän raataa päivät töissä ja öisin
nousee lohduttamaan itkevää vau-
vaansa, nuori mies pohti.

Tilaisuuden jälkeen hän ker-
toi tarkemmin tarinansa munkki-
si päätymisestä:

– Lukion jälkeen elämässäni oli
etsinnän aikaa. Menin vapaaehtoi-
seksi Taizé-yhteisöön, kun halusin
syventää uskoa ja rukoilevaisuutta-
ni. Tuon jälkeen opiskelin teologi-
aa ja sosiaalitieteitä. Jouduin kui-

tenkin valinnan eteen: tulisiko mi-
nun seurata sitä, mitä halusin teh-
dä, vai jatkaa opinnoissani.

– Pysin rohkeasti selvittämään,
mitä Jumala haluaa elämälleni. Pää-
tökseni oli palata Taizéen, ja neljä
vuotta sitten minusta tuli munkki.

Suomesta hän kiinnostui Taizén
suomalaisten vieraiden ansiosta.

– Olen huomannut suomalaisten
rukoilevan erittäin paljon. Lisäk-
si yksilökeskeinen elämäntapa nä-
kyy heissä. Miten siis saada ihmiset
yhteen pitkien etäisyyksien päästä?
Yhteisöllisyys on tärkeää, ja se vaa-
tii ponnistelua ja rajojen ylittämistä.

Silmiä avaava ilta

Messukylän nuorisopastori **Ja-
ri Pulkkinen** kertoo, miksi nuor-
tenilta Taizé-munkin kanssa pää-
dyttiin järjestämään:

– Aina on hieno juttu, että saa-
daan vieraita kristillisistä yhteyk-
sistä. Kun kerrotaan, että puhujak-
si saapuu munkki Ranskasta, niin
onhan se nuortenkin mielestä aika
siistiä. Ilta oli silmiä avaava, sillä
saimme huomata, että tämä munk-
ki on aivan kuin yksi meistä.

Leo Ranta ja **Iida Löyttyniemi**
eivät etukäteen tienneet Taizéstä

Iida Löyttyniemi ja Leo Ranta olivat tyytyväisiä iltaan, sillä he saivat uudistettua käsityksensä siitä, mitä munkin arkeen kuuluu.

kovin paljoa muuta kuin sen, että
se on kristillinen yhteisö. Lisäksi
Ranta tiesi sen sijaitsevan Ranskas-
sa. Ranskaa opiskeleva nuori mies
oli iloisissaan tuosta maasta saapu-
neesta vieraasta.

– Olen kiinnostunut historias-
ta, ja historian oppien mukaan mi-
nulla oli tietty käsitys munkeista.
Tänään se käsitys modernisoitui
huomattavasti. Lisäksi luulin, että
luostarit ovat suljettuja, joten vie-
raiden suuri määrä Taizéssa oli yl-
lätys, Löyttyniemi sanoo.

Nuoret eivät kuitenkaan pitäi-
si itse munkiksi tai nunnaksi ryh-
tymistä kiinnostavana vaihtoehto-
na, ainakaan nykyisessä elämänti-
lanteessa.

– Ehkä vanhuuden mietiskely-
päivinä se voisi sopia paremmin,
Ranta sanoo.

Lisää tilaisuudesta: www.tam-pereenkirkkosanomat.fi

Mari Tiensuu

Suuri Sydän tarjoaa nyt neuvontaa velkaantuneille

Tampereen seurakuntien
Suurella Sydämellä -toi-
minta aloitti lokakuun alus-
sa raha-asioiden maksut-
oman neuvonnan. Pyydä
Apua! -palvelun uusin tulokas on
tarkoitettu ihmisille, joille on tullut
ongelmia taloudenpitonsa kanssa.

– Tällä hetkellä asiakkaita on il-
moittautunut viisi, ei siis valtavaa
jonoa ja hyvä niin. Tarkoituksena on
että asiakkaat tulevat pääsääntöi-
sesti diakoniatyöntekijöiden kaut-
ta eli helpotamme heidän työtaak-
kaansa vapaaehtoisvoimin, kertoo
toiminnasta vastaava **Iikka Kal-
manlehto** Diakonikeskuksesta.

Raha-asian neuvonnan ideoi va-
paaehtoinen **Hannu Routamaa**, jo-
ka on juuri jäämässä eläkkeelle ra-
hoitusosalta. Nyt neuvontaringissä
on mukana viisi vapaaehtoista.

Tapaamiset järjestetään tiistai-
sin kello 10 Seurakuntien talossa,
Näsilinnankatu 26:n neljännessä
kerroksessa. Halukkaat voivat itse
täyttää tietonsa nettisivujen Pyydä
Apua! -palvelussa.

Palaveriin on hyvä ottaa val-
miiksi mukaan selvityksiä omista
tuloistaan ja menoistaan. Aikaa ta-
paamiseen on varattu 45 minuuttia.

Kirkkohallituksen rahoittama
Pyydä Apua! on ollut Tampereen
sivuilla käytössä vuoden. Se on
käytössä jo neljällä paikkakunnal-
la, ja muutkin ovat ottamassa sitä
valikoimaansa.

Muuttoapu kaipaa lisää muskeleita

Myös muuttopalvelu vähävaraisil-
le on alkanut. Muuttorinki kaipaisi
kuitenkin lisää auttavia käsiä.

– Tämäkin palvelu on tarkoitettu
diakoniatyöntekijöiden kautta
tulevaksi. Juuri tänä aamuna saim-
me taas keikan, Harjun seurakun-
nasta **Pia Ojalahdelta**, Kalmanleh-
to mainitsee.

– Diakoniatyöntekijät ovat am-
mattilaisia ihmisen kohtaamisessa
kokonaisvaltaisesti. Vapaaehtois-
ten tekemä ”arjen kansalaisdiako-
nia” on tarkoitettu heille avuksi,
jotta he voivat keksittyä asiakkai-
densa kanssa ammattimaista näke-
mystä vaativiin asioihin.

– Niiltä diakoniatyöntekijöiltä
jotka ovat palveluitamme käyttä-
neet, olen kuullut myönteistä pa-
lautetta. Pääasia on, että ihmisiä
autetaan. He voivat ottaa helpos-
ti yhteyttä monista ovista matalan
kynnyksen yli.

Suuren Sydämen kautta järjes-
tään myös ruoka-apua RuokaNys-
sen asiakkaille, joiksi pääsee tapa-
amalla ensin diakoniatyöntekijän.
Nyt asiakkaita käy noin sata päivä-
ssä. Tavoitteena on jakaa kävijöille
ennen joulua bonuksena myös kah-
vipaketit, joita ihmiset voivat lah-
joittaa.

Digiapuun turvautuvat etenkin
yksin asuvat vanhukset, jotka saa-

vat tukea esimerkiksi television tai
tietokoneen käytössä.

Uusia tuotteita ja autettavia

Peräkonttikirppikset järjestetään
keväisin ja syksyisin. Myös Hyvien
tekojen verkkokaupan käyttö on se-
sonkiluonteista:

– Joulumyyntiin lisäksi on sa-
tunnaisia ostoja silloin tällöin, mut-
ta kaupan sisältöä pitäisi parantaa.

Uusia tuotteita ja auttamisen koh-
teita mietitään, Kalmanlehto kertoo.

– Tänä jouluna verkkokauppaan
tulee myyntiin neljäsataa joulu-
herkkukoria, jotka jaetaan tarvitsi-
joille diakoniatyöntekijöiden kaut-
ta. Lisäksi myynnissä ovat maini-
tut 600 kahvipakettia RuokaNys-
sen joulujakoon.

Lasten ja nuorten vaateapu
Henkari toimittaa kaupoilta saatu-
ja ehjiä, puhtaita lasten ja nuorten
vaatteita paikallisille lapsiperheille.

Suurella Sydämellä tarjoaa nyt neu-
vontaa raha-asioissa vapaaehtoisin
voimin. Tämä kävijä kaipasi vinkkejä
työskentelytilan löytämiseen.

NetHenkari ei tosin vielä toimi toi-
votulla tavalla.

Suurella Sydämellä tekee myös
yhteistyötä muiden yhdistysten
kanssa. Nyt esimerkiksi etsitään
isäntäperheitä Maa-ilmanvaihto-
yhdistyksen ulkomaalaisille va-
paaehtoisille. Yksi perhe onkin jo
ilmoittautunut.

– Yhteistyötä tehdään mieluiten
omalla paikkakunnalla toimivien,
saman ”auttamisen arvopohjan” ja-
kavien toimijoiden kesken. Pääpai-
na on seurakunnilla, ja kaikki va-
paaehtoiset jäävät meidän rekiste-
riimme Kalmanlehto rajaa.

– Vapaaehtoisille tarjotaan mie-
lekkäitä mahdollisuuksia auttaa.
Kokemuksemme mukaan esimer-
kiksi näkövammaisten auttaminen
vetää vapaaehtoisia hyvin! Saisin-
pa vaan niitä tehtäviä sivuilemme.

Kaiken kaikkiaan on kyseessä
toimintatavan muutos:

– Kirkko menee kulisista este-
radeille ja ovista ulos.

Lisätietoja: 03 219 0283, 050
330 9308, www.suurellasydamella.fi,
tampere@suurellasydamella.fi.

Asta Kettunen

Hannu Jukola

Viinikassa vietetään riemun Sukkot-juhlaa

VIINIKAN SEURAKUNNASSA vietetään Raamatullista lehtimajanjuhlaa. Sukkot järjestetään Koivistonkylän seurakuntakodissa loka-kuun 30. päivänä kello 15 alkaen.

Juhlan teemasta ”Jerusalem, ennen, nyt ja aina” puhuvat rovasti Jorma Sata-ma sekä projektipääällikkö Marco Roth.

Vanhassa testamentissa kerrotaan, että lehtimajanjuhlaa vietetään seitsemän päivää satoa korjattaessa ja että se on ilon ja riemun juhla, kertoo **Anne Tuhkanen** Koivistonkylän aamurukoussolusta.

– Vanha testamentti on yhtä lailla kristittyjen pyhä kirja. Ennen Uuden testamentin syntyä Vanha testa-

mentti oli ainoa kirjallinen uskon ja opin lähde. Evankeliumeissa juutalaiset juhlat nousevat moneen otteeseen esiin ja Jeesuksen kerrotaan osallistuneen lehtimajanjuhlaan. Myös useat kristittyjen juhlapäivät liittyvät juutalaiseen juhla-kalenteriin.

Sukkot on hepreasta käännettynä katokset tai majat. Lehtimaja on muisto erämaa-ajalta, jolloin Jumala johdatti Israelin kansa Egyptistä kohti luvattua maata.

Tällöin kansa asui lehtimajoissa. Niiden runko oli yksinkertainen rakennelma, jonka kattona olivat palmupuun lehvät.

Nykyään Israelissa lehtimajanjuhla on Raamatun mukainen kansallinen juhla. Tällöin pihat ja parvekkeet koristellaan lehtimajarakennelmilla.

– Jerusalemissa on yli kolmekymmentä vuotta joka syksy järjestetty suuret kansainväliset lehtimajanjuhlat, joissa on mukana

tuhansia kristittyjä ympäri maailmaa. Suomalaisiakin osallistuu vuosittain useita satoja, kertoo Tuhkanen.

Laulua ja musiikkia esittävät **Pia-Christina Roth** ja **Hannu Sippola**. Kolehti kerätään Viinikan seurakunnan nimikkokohteeseen Israelissa, Door of Hope -järjestön työn tukemiseen. Kahvitarjoilu.

– Tervetuloa Koivistonkylän seurakuntakotiin, Tuhkanen kannustaa. ■

Saarnavuoro

Suhtautukaamme avoimin mielin

MISTÄ TEKSTISTÄ SAARNAAT?

Sana on Luukkaalta 10:1-12. Jeesus lähettää opetuslapsia kaksittain kyliin ja kaupunkiin. Jeesus antaa matkaohjeita: Älkää raahatko turhaa kamaa mukanaan, suhtautukaa ihmisiin avoimin mielin, älkää tyrkytäkö sanomaa. Jos joku ei ole kiinnostunut, jatketaan matkaa, muussa tapauksessa pysähdytään näiden ihmisten luo. Syökää, mitä teille tarjotaan, parantakaa kaupungin sairaat ja kertokaa kaikille: ’Jumalan valtakunta on tullut teitä lähelle.’ Jos sanomaa ei vastaanoteta, niin tuomiopäivän uhkakin vilahtaa.

LÖYSITKÖ TEKSTIIN UUDEN NÄKÖKULMAN?

Yritän katsella tekstiä niiden kannalta, jotka ovat tulleet kirkkoon. Turhaa on tuhlat energiaa niiden haukumiseen, jotka eivät ole paikalla. Taivaan Isällä on jotain sanottavana meille, jotka olemme tulleet kirkkoon ruotsalaisuuden päivänä. Iloitsemme siitä, että voimme lukea, kuulla ja rukoilla omalla äidinkielellämme.

MITÄ HALUAT SAARNASSASI VIESTIÄ?

Jeesus lähettää oppilaansa niiden luo, jotka avaavat heille ovensa ja ottavat heidät vastaan. Jokainen, joka kaipaa, saa turvan ja huolenpidon ja Jeesuksen huomion. Hän tykkää sinusta ja haluaa pitää sinusta huolta, kaikissa tilanteissa.

OLIKO TEKSTISSÄ JOTAIN VAIKEAA?

Tuomiopäivällä uhkaaminen ei kuulu minun tapaani viestittää hyvää sanomaa. Meitä ei haluta pelotella helvetin tulella tulemaan mukaan. Jeesuksen hoitokivona ei silloin ole helvetin tuli, vaan anteeksiantamus ja uuden alun mahdollisuus.

MIKSI KANNATTAA TULLA KIRKKOON KUULEMAAN SAARNAASI?

En tiedä saarnan kannattavuudesta, mutta olemme kirkossa olevalla porukalla Taivaan Isän edessä. Hän haluaa hoitaa, armahtaa, johdattaa, parantaa ja antaa voimaa, jolla jaksamme arjen keskellä. Vanha kirkko on tankkauspaiikka.

MIKÄ OLET OPPINUT ÄSKETTÄIN LUKEMASTASI LEHDESTÄ?

Lueskelin Mustanaamio-sarjakuvalehteä. Huomasin, että Jumalasta voi sanoa kuin Mustiksesta. Sinä et löydä Jumalaa, vaan hän löytää sinut. Taivaan Isä etsii, auttaa ja johdattaa elämässä eteenpäin.

Hannu Jukola

Tampereen ruotsalaisen seurakunnan kirkkoherra **Kim Rantala** saarnaa ruotsalaisuuden päivänä 6. marraskuuta kello 10.30 Vanhassa kirkossa. Seurakunnan jumalanpalvelukset palasivat kotikirkkoon sen kunnostuksen valmistuttua.

Katso muu tapahtumatarjonta
www.tampereen
seurakunnat.fi

AITOLAHDEN SEURAKUNTA

Messut

Aitolahden kirkossa klo 10 **30.10.** partiomessu, Mauri Nieminen, Maiju Häyrynen, partiolaiset

Pyhäinpäivän messu

5.11. klo 10 Aitolahden vanha kirkko. Mauri Nieminen, Maiju Häyrynen, Heli Seppälä, oboe. Vuoden aikana poisnukkuneiden nimet luetaan ja heidän muistokseen sytytetään kynttilät

6.11. Radiolähetystyön SANSAn kirkkopyhä, Timo Reuhkala, Terttu Haikka, Maiju Häyrynen. Kirkkokahveilla Reuhkala kertoo SANSAn työstä

Muut tapahtumat

Sinkkuäitinä elämän

polulla 1.11. ja 8.11. klo 17.30 Atalan srk-koti. Lastenhoito. Ilm. 28.10. mennessä Irmeli Nylanderille p. 050 599 7345

Pizzakirkko isille ja

lapsille 6.11. klo 13 Atalan srk-koti. Vertaisryhmä yksinhuoltaja- ja viikonloppu-isille. Teemme yhdessä ruokaa. Ei ilmoittautumista. Tied. Jyrki Pikkarainen p. 050 527 9932

Jumalan kämmenellä

-ilta 9.11. klo 18 Atalan srk-koti. 3–8 -vuotiaille lapsille perheineen, jatkuen parittomilla viikoilla. Kirkkohetki, askartelua, tempurata ja ilmainen iltapala. Tied. Jyrki Pikkarainen p. 050 527 9932

Kontemplatiivinen

rukoushetki ja luettu

messu 9.11. klo 19 Aitolahden kirkko. Muutaman minuutin johdanto ja 20 min. kontemplaatio. Kontemplaatio on hiljaista ajatuksetonta rukousta jatkuen luettuna ehtoollisena klo 19.30–20, Mauri Nieminen. Mahdollisuus yksinkertaiseen ehtoollisen viettoon keskellä arkea. Liturgia luetaan ja virret veisataan ilman säestystä

Retki diakonian virkistys-

päivään pe 18.11. klo 10–15 Kaukajärven srk-talolle, 5 €/hlö. Liikuntaa, sauna, lounas, kahvit, musiikkiohjelmaa. Yhteiskuljetus Atalan srk-kodilta. Ilm. ja tied. Irmeli Nylander p. 050 599 7345 ja Jyrki Pikkarainen p. 050 527 9932

Petri Laitinen

Tuomiokirkon kuoro toimii esilaulajana pyhäinpäivän Taizé-henkisessä messussa Tuomiokirkossa. Kuoroa johtaa Marja-Liisa Rautelo (edessä oik.).

Taizé-laulut lohduttavat surevia pyhäinpäivänä

– Uskon, että Taizé-laulut soveltuvat erityisen hyvin pyhäinpäivän messuun, jossa ihmiset haluavat hiljentyä ja muistella kuolleita läheisiään, sanoo kuoronjohtaja **Marja-Liisa Rautelo**, joka on Tuomiokirkon kuoron ja muun messutiimin kanssa järjestämässä Taizé-henkistä messua Tuomiokirkkoon pyhäinpäivänä 5. marraskuuta.

Tuomiokirkon kuoro on jo viikkokausia harjoitellut Taizé-lauluja Tuomiokirkon alasalissa. Kuorossa on reilut parikymmentä jäsentä.

– Innostus on ollut kova. Kuorolaiset tuntuvat pitävän kovasti lauluista. Taizé-laulut ovat helppoja ja tarttuvia melodioita, jotka perustuvat toistoon, kertoo kuoronjohtaja ja free lancer -kanttori, joka on ollut järjestämässä Taizé-messuja eri puolilla Suomea.

Tuomiokirkon pyhäinpäivän messu on perinteinen messu, jossa osa virsistä on korvattu Taizé-lauluilla. Kuoro toimii esilaulajana, ja seurakuntalaiset saavat laulaa mukana, kuten normaalistikin messussa.

Rukouslaulut ovat meditatiivisia ja tuovat esiin yhteisön mietiskelevän luonteen. Taizé-yhteisö on kansainvälinen,

ekumeeninen yhteisö, jonka kotipaikka on Etelä-Burgundissa Ranskassa.

Tuomiokirkon kuoron jäsenet **Hilka Ladau** ja **Irma Karjalainen** ovat molemmat vierailleet Taizéssa, vuosia sitten. Yhteisön meditatiiviset laulut tekivät jo silloin molempien lähtemättömän vaikutuksen, samoin yhteisön kansainvälisyys, suvaitsevaisuus ja lähimmäisestä huolehtimisen ilmapiiri.

Suomessa Taizé-yhteisöstä alettiin puhua 1970-luvun lopulla. Nykyisin lauluja lauletaan Taizé- ja Tuomas-messuissa. Liikettä ovat tehneet tunnetuksi muun muassa virsirunoilija **Anna-Maija Raittila** ja tamperelainen pastori **Mikko Peura**, joka on toimittanut *Taizé – Rukouslauluja* -kirjan. Vuonna 2005 julkaistussa kirjassa on yhteensä 102 vanhaa ja uutta Taizé-hymniä.

Kirsi Airikka

Pyhäinpäivän Taizé-henkinen messu Tuomiokirkossa la 5.11. klo 10. Saarna Merja Halivaara, liturgia Marita Hakala, urut Matti Hannula. Messussa luetaan vuoden aikana kuolleiden seurakuntalaisten nimet.

HARJUN SEURAKUNTA

Messut ja

jumalanpalvelukset

30.10. klo 10 kirkkomusiikki-pyhä Tesoman kirkko. Riitta Laankoski, Jukka-Pekka Ruusukallio, kanttori Ville Karhula, urut Tarja Laitinen. Messussa luetaan viime pyhäinpäivän jälkeen poisnukkuneiden seurakuntalaistemme nimet. Messun jälkeen rukouspalvelu klo 11 Peeteli-pyhä Pispalan kirkko Veli-Pekka Järvinen, Martti Lammi, kanttori Tarja Laitinen, Lasse Kautto urut klo 12 Lielahden kirkko Rainer

Backström, kanttori Janne Salmenkangas
Pyhäinpäivän messu 5.11. klo 10 Tesoman kirkko. Toimittaja Peppi Sievers, Jukka-Pekka Ruusukallio, kanttori Ville Karhula, urut Tarja Laitinen. Messussa luetaan viime pyhäinpäivän jälkeen poisnukkuneiden seurakuntalaistemme nimet. Messun jälkeen rukouspalvelu klo 11 Pispalan kirkko. Teuvo Suurnäkki, Riitta Laankoski, kanttori Lasse Kautto.
6.11. perhemessu klo 10 Tesoman kirkko. Jukka-Pekka

Ruusukallio, Teuvo Suurnäkki, kanttori Janne Salmenkangas, Harjun Lapsikuoro. Messun jälkeen rukouspalvelu klo 11 Pispalan kirkko. Arni Hu-kari, Pasi Hakkarainen, kanttori Lasse Kautto, Katajaiset -kuoro klo 12 Lielahden kirkko. Veli-Pekka Järvinen, Peppi Sievers, kanttori Ville Karhula

Varikkomessu 6.11. klo 17 Pispalan kirkko

Aamumessu 2.11. ja 9.11. klo 8.30 Tesoman kirkko

Opettajien Lähetyspyhä kutsuu Tuomiokirkkoon

ERITYISESTI KAIKKIA opettajia, veteraaniopettajia ja opettajaksi opiskelevia kutsutaan Opettajien Lähetyspyhään sunnuntaina 30. lokakuuta Tampereen tuomiokirkoon kello 10.

Messun jälkeen Opettajien Lähetysliitto tarjoaa kirkkokahvit ja esittelee vuoden 2012 Lähetyskalenteria. Tarjolla on myös tuoreita kuulumisia Onandjokwen lähetys-sairaalaasta, jonka peruskor-

lauksessa Tampereen seurakunnat on ollut mukana.

Opettajien Lähetysliitto (OLL) on Suomen Lähetysseuran yhteisöjäsen. OLL on toiminut vuodesta 1913. Sillä on nimikkolähettiensä kautta vankka kokemus kansainvälisestä yhteistyöstä kasvatuksen alalla monissa maissa.

Kotimaassa liitto kerää varoja lähettien työn tukemiseksi. Vuodesta 1972 julkaistulla Lähetyskalenteril-

la on keskeinen merkitys varojen keräämisessä.

Vuoden 2012 kalenterin kuvaajina ovat toimineet **Liisa Erkiö, Eeva-Riitta Hahtola, Arto Jokinen, Pekka Mäenpää, Seppo Paldanius** ja **Mari Viherkanto**.

Kalenterin runot on kirjoittanut **Anja Karkiainen** Ylöjärveltä. Lähetyskalentertia voi tilata Opettajien Lähetysliiton toimistolta, p. 03 346 9385. ■

Naisten hemmotteluillassa harjoitellaan vuorovaikutusta

PERHENEUVOJA Pertti Salminen puhuu paremman vuorovaikutuksen puolesta Naisten hemmotteluillassa perjantaina 11. marraskuuta kello 18 Levonmäen seurakuntakodissa.

– Hyvän vuorovaikutuksen edellytys on itsetunte-
mus: mitä paremmin tunnen itseni ja tunteeni, sitä selkeämmin pystyn sano-

mani viestimään, kiteyttää Salminen.

Myös toisen kohtaaminen ja kuunteleminen ovat tärkeitä taitoja vuorovaikutuksessa.

Luennoinnin lisäksi Salminen lupaa tarjota mahdollisuuksia tutkia ja kokeilla käytännössä erilaisia vuorovaikutuksen taitoja.

Illan musiikista vastaa

Sirkku Heinäluoto, ja ta-
pautumassa on mahdolli-
suus rukouspalveluun. Illan
hinta on 10 euroa sisältä-
en ohjelman ja iltapalan.
Ilmoittautuminen 4.11.
mennessä p. 219 0310 (ark.
9–15) tai paula.hendry@
evl.fi. ■

Arkimessu 9.11. klo 18
Lentävänniemen srk-koti
Talentti. Peppi Sievers, kanttori
Lasse Kautto

Muut tapahtumat
Kuulemmeko Herran äänen – luento kirkon profetaalisuudesta 27.10. klo 18.30
Tesoman kirkko. Teologian
tohtori Seppo Löytty

Myyjäiset lähetystyön hyväksi 29.10. klo 11–13
Lentävänniemen srk-koti
Talentissa. Tapahtuman
avaa lähetyspastori Martti
Lammi. Myynnissä käsitöitä,
leivonnaisia, hernekeittoa.
Kahvila ja arpajaiset

60+ Laulajaiset 30.10.
klo 16 Pispalan kirkko.
Yhteislaulutilaisuus, Juhani
Marjokorpi laulattaa ja kertoilee
lauluista

Hartaus 30.10. klo 16
Raholan kerhuhuone

KokoNainen -teemailta 7.11. klo 18.30 Pispalan
kirkko. "Rakkauden monet
kasvot", diakoni Päivi Löytty.
Keskustelua, pientä tarjoilua ja
iltahartaus

Miestenilta 8.11.
klo 19–20.30 Torpan kurssi-
keskus. "Miehen ajatuksia
elämästä" Alustus näyttelijä
Ahti Jokinen, illan sana Erkki
Parikka, illan isäntä Reino
Mäkelä. Saunat lämpiävät jo
klo 17 alkaen, kahvit klo 18.15.

HERVANNAN SEURAKUNTA

Messut
Hervannan kirkossa klo 11
30.10. Soile Rantavuori,
Hannu Vuorinen, Martti
Syrjäniemi
Pyhäinpäivän sanajumalanpalvelus 5.11., Juhani Räsänen, Maria
Koivisto
6.11. Jari Kuusi, Soile
Rantavuori, Martti Syrjäniemi,
tulkkkaus englanniksi
Toinen messu 6.11.
klo 17 kirkko. Hannu Vuorinen.
Messussa huomioitu
erityisesti lapsiperheet. Lasten
leikkinurkkaus, kirkkokahvit,
rukouspalvelu

Muut tapahtumat
Raamattuilta klo 18.30
kirkossa
27.10. Pyhä Henki –
minussako? alustus Soile
Rantavuori
3.11. Miten Pyhä Henki
vaikuttaa? alustus Kari
Kuusisto

Raamattuiltapäivä 29.10.
klo 13–16 kirkossa. Lahjat
Jumalan käyttöön

Lähetys- ja raamattuluento klo 9.30
kirkossa
30.10. Miksi kristittyä
vainotaan? logist.koord. Esko
Mäki-Soini
6.11. Lähetys, seurakunnan
tärkein tehtävä, pastori Hannu
Uusmies
Kuuntele Radio Dei, Tampere
97,2 MHz kuukauden
ensimmäisenä maanantaina
klo 19.30

Elämänmakuinen musiikki-ilta 30.10. klo 19
kirkossa. Kyösti Kytöjoki laulu,
Jani Utriainen säestys, Jari
Kuusi

Kauneimmat hengelliset laulut -pyhäinpäivän illan musiikkihartaus 5.11.
klo 18 kirkko. Pyhäinpäivän
illan musiikkihartaus. Musiikista
vastaavat kanttorit Martti
Syrjäniemi ja Maria Koivisto.
Mukana myös Ilmo Käki ja
Katri Ikonen. Tilaisuudessa
luetaan viime pyhäinpäivän
jälkeen poisnukkuneiden
seurakuntalaisten nimet ja
heidän muistokseen sytytetään
kynttilä

Jumalan kämmenellä -ilta 8.11. klo 17.30 kirkko.
Aiheena Daavid ja Goljat.
Raamatun opetusta, askartelua,
tempurata, kynttilähetki ja
iltapala

HÄRMÄLÄN SEURAKUNTA

Messut
Härmälän kirkossa klo 10
30.10. Juha Heikkilä, Markku
Ylipää
Pyhäinpäivän messu 5.11.
Satu Saarela-Majanen, Antero
Eskolin, Jukka Heroja. Messun
yhteydessä vuoden aikana
poisnukkuneiden vainajien
muistaminen. Kirkkokahvit
6.11. Rauhanyhdistyksen
kirkkopyhä. Saarna rovasti Ahti
Riihimäki Helsingistä. Liturgi
Antero Eskolin, kanttori Jukka
Heroja

Iltaehtoollinen 28.10.
klo 18 Härmälän kirkko. Satu
Saarela-Majanen, nuorten
lauluryhmä ja bändi

Muut tapahtumat
Senioritapahtuma 27.10.
klo 13–15 Peltolammin srk-kes-
kus. "Muistojen muotinäytös".
Mannekiineina Mummon Kam-
marin vapaaehtoiset, juontaja-
na Hanna Valtonen. Hartaushet-
ki ja kahvitarjoilu. Järj. Härmä-
län srk/diakoniatyö

Keskusteluryhmä Raamatun tutkimisen merkeissä Perkiönkatu 75 F
-kerhohuoneella **27.10.** klo
18–19.30. Soita Leena
p. 044 056 8038. Opitaan ja
iloitaan yhdessä!

Löydä Oma Ääni -kuoro 27.10. klo 18.30–20
Härmälän kirkko. Oman
äänensä kadottaneille,
laulutaidottomille ja omaa
musiikillista ilmaisuaan
etsiville. Torstaisin 27.10.,
10.11. ja 17.11.

Kansainvälisten perheiden nyyttikestit 31.10. klo 17
Peltolammin srk-keskus. Tuo
mukanasi pientä syötävää. Järj.
Härmälän srk/diakoniatyö

Yhteinen miesten ja naisten ilta Kuuselan Seniori-
keskuksessa, Nuolialantie 46
2.11. klo 18–20.30.
"Kolmisäikeinen lanka",
sanomaa sanoin ja sävelin,
Liisa ja Seppo Lindell.
Klo 18 sauna, uinti ja kahvi-
tarjoilu (lähetystyön hyväksi),
klo 19.15 alustus illan aiheesta,
keskustelua, iltahartaus

KALEVAN SEURAKUNTA

Messut
Kalevan kirkossa klo 10
30.10. Kalle Peltokangas,
Jukka Kuusisto, Eliina Lepistö,
Kari Nousiainen, Ulla-Riikka
Kuisma, sello
klo 12 sanajumalanpalvelus
Lapinniemen kappeli. Kalle
Peltokangas, Eliina Lepistö
Pyhäinpäivän messu 5.11. Salla Häkkinen, Sanna
Erkanaho, Eliina Lepistö, Kari
Nousiainen, seurakuntakuoro
6.11. sanajumalanpalvelus,
Veli-Pekka Ottman, Elina
Rautavirta, Eliina Lepistö, Kari
Nousiainen
klo 12 sanajumalanpalvelus
Lapinniemen kappeli. Veli-
Pekka Ottman, Kari Nousiainen

Muut tapahtumat
Taaperokirkko 30.10.
klo 15, Kalevan kirkon srk-sali.
Tervetuloa koko perhe taaperon
kokoiseen kirkkohetkeen!
Mukana perhetyön pappi, urkuri
ja lastenohjaaja

Ainot ja Einot,
kohtaamispaikka lapsiperheille
ja eläkeikäisille maanantaisin
9.30–11 Kalevan kirkon sali 5.
Askartelua, leipomista, ulkoilua,
laulelua, hiljentymistä ym. Tied.
Susanna Laitinen
p. 050 541 5790

Valoa kohti -tapahtuma 1.11. klo 11 Kalevan kirkon
srk-sali. " Musiikista voimaa"

Minna Burstein, viulu, Liisan-
puiston koulun lapsiryhmä, Hilka
Malm ja Anja Kulokorpi, yh-
teislaulua, hartaus Jukka Kuu-
sisto. Klo 12.30 lounas ja kah-
vit (5 €). Anne Joronen, Sirpa
Lindgren ja Kari Nousiainen

Sanan ja rukouksen ilta 1.11. klo 18.30 Kalevan
kirkon srk-sali. Paavo Järvinen.
Rukouspalvelu

Hyvässä hengessä -ilta, messu 2.11. klo 18 Kalevan
kirkon srk-sali. "Yhdessä
eteenpäin", diakoniapappi
Jukka ja diakoniatyöntekijät
Anna-Leena, Anne, Heli, Päivi
ja Susanna. Mahdollisuus
ehtoolliseen

Pyhäinpäivän muistohetki 5.11. klo 15, Kalevan kirkko.
Tilaisuudessa muistetaan
kuluneen vuoden aikana
poisnukkuneita seurakunnan
jäseniä. Veli-Pekka Ottman,
musiikki Eliina Lepistö ja Kari
Nousiainen

Jumalan kämmenellä -perhepyhäkoulu 8.11.
klo 17.30 Kalevan kirkon srk-
sali. Opetustuokio, askartelua,
tempurata tai leikkejä/pelejä,
iltapala

Sururyhmä 9.11. klo 13
Kalevan kirkon sali 1. Ryhmän
vetäjänä pastori Sanna
Erkanaho ja diakonissa Anna-
Leena Mansukoski

MESSUKYLÄN SEURAKUNTA

Messut
Messukylän kirkossa klo 10
30.10. Pirjo Tuiskunen, Heidi
Peltola, Anna-Julia Peippo
klo 12 perhemessu Vehmaisten
srk-talo. Jari Pulkkinen, Katja
Viljamaa
klo 17 KIPINÄ! -messu
Linnainmaan srk-keskus.
Kari Soukka, Heidi Peltola,
messubändi
Kirkkokahvit. Nuorten aikuisten
suunnittelema ja tekemä,
rohkeasti uudistettu messu.
Ajatonta ja ikuista sanomaa
uusissa puitteissa. Uudetkin
ovat tervetulleita, ikään
katsomatta. Antaa uutta
kipinää!

Pyhäinpäivän 5.11.
sanajumalanpalvelus, Pirjo
Tuiskunen, Jari Nurmi, Petri
Karaksela, Händel-kuoro.
Kanttori Katja Viljamaan virkaan
siunaaminen. Kirkkokahvit
Pyhäinpäivän iltakirkko omaisensa menettäneille 5.11. klo 18
Messukylän kirkko. Jari Nurmi,
Anne-Maarit Rantanen, Petri
Karaksela, Kirkkokuoro.
Tilaisuudessa luetaan kuluneen

vuoden aikana kuolleiden
seurakunnan jäsenten nimet
ja sytytetään kynttilä heidän
muistokseen

6.11. Janne Häkkinen, Pirjo
Tuiskunen, Anna-Julia Peippo
klo 12 Kaukajärven srk-talo.
Tuula Haavisto, Heikki Hinssa,
Piccolon kamarikuoron kvartetti
Iltamessu 6.11. klo 17
Uudenkylän srk-talo. Olavi
Heino

Muut tapahtumat
Siionin Kannel -seurat 30.10. klo 18.30 Kaukajärven
srk-talo. Lauha, Peltola, Valto
Käkelä. Kahvit klo 18

Naisten aamukahvit 2.11. klo 9.20 Kaukajärven
srk-talo. Raamatun äidit,
raamatuntutkija Outi Lehtipuu
9.11. klo 9.30 Messukylän
srk-koti. Lähihaustelua, kanttori
Petri Karaksela

Ikäihmisten virkistyspäivä 2.11. klo 11.30 Linnainmaan
srk-keskus. Ehtoollinen,
keittolounas ja ohjelmatuokio,
Ritva Fabrin, Heli Rinta ja
Katariina Taipale

Kaukajärven lähetyspiiri 3.11. klo 14
Kaukajärven srk-talo.
Terveisiä Bangladeshistä,
Pekka Savolainen, Evankelis-
luterilainen Lähetysyhdistys
KYLVÄJÄ ry

Koko perheen jouluaskartelut
Maksu 2 €/osallistuja
ma 28.11. klo 18–20 Pappila
ti 29.11. klo 18–20
Vehmainen
ke 30.11. klo 18–20
Levonmäki
Lisät. ja ilm. 1.–25.11.
www.melapset.net

PYYNIKIN SEURAKUNTA

Messut
Aleksanterin kirkossa klo 10
30.10. Jorma Pitkänen, Ari
Rantavaara, Anssi Pyykkönen ja
Kirsi Mäki
Pyhäinpäivän messu 5.11.
Ari Rantavaara, Säde Siira,
Riikka Viljakainen, Kirsi Mäki,
Juho Nissi, sello Messussa
luetaan viime pyhäinpäivän
jälkeen kuolleiden nimet ja
jokaisen muistolle sytytetään
kynttilä
6.11. Säde Siira, Ari
Rantavaara, Riikka Viljakainen,
Kirsi Mäki, Camena kuoro, joht.
Elina Pitkäkoski

Muut tapahtumat
Ehtoollishartaus klo 17
Aleksanterin kirkko
27.10. Jorma Pitkänen
3.11. Merja Halivaara

Lounasmusiikkia 2.11.
klo 12 Aleksanterin kirkko, Lena
Eklund, piano

Rukouksen ja ylistyksen ilta 2.11. klo 18.30
Aleksanterin kirkko ja
9.11. klo 18.30 Pyynikin
kirkontupa

Ehtoollishartaus 3.11.
klo 17 Aleksanterin kirkko.
Merja Halivaara

Lähetysten yhteinen pöytä 6.11. klo 16.
Koskipuiston Rossossa.
Monikulttuurinen arki
keskellämme, Heidi Repo

Uusia eväitä elämän reppuun 8.11. klo 13
Emmaus, Seurakuntien talo.
Toimintaa erityisesti työttömille
ja muillekin työikäisille. Lau-
luhetki, kanttori Tuomas Laatu

Pyynikin kirkontupa
Mustalahdenk. 21 A
klo 10 aamukahvit, klo 11
ohjelmatuokio, lounas
28.10. terveydenhoitaja Katri
Seppälä kertoo kiputiloista.
Klo 12 päivähartaus, Kaisu-
Leena Taulu.
31.10. yhteislauluja Maija-
Stina Uotilan kanssa
1.11. Antti Punkari, aiheena
Pilatus
2.11. lastentarhanopettaja
Paula Mäenpää, lapset ja
päiväkot
4.11. pelihetki Raijan kanssa,
Pyhäinpäivän sana
7.11. Soi virteni, Maija-Stina
Uotila
8.11. Kaisu-Leena Taulu
kertoo, surun moninaiset
ilmenemismuodot. Liikutanko
istuen, Kaarina Lukkaroinen
9.11. runohetki, Lahja Viljanen

TEISKON SEURAKUNTA

Messut
Teiskon kirkossa klo 10
30.10. diakoniatyön
kirkkopyhä, Tero Matilainen,
Anna Stina Nyman, Teiskottaret.
Teiskon srk-kodilla kirkkokahvit
ja ohjelmaa. Teiskottaret sekä
Sointu Lanki, aiheena KUA:n
Naisten Pankki ja sen toiminta
Tampereella. Myynnissä Naisten
Pankin tuotteita
Pyhäinpäivän messu 5.11. klo 10 Teiskon kirkko.
Tero Matilainen, Anna Stina
Nyman, Kirkkokuoro. Vuoden
aikana poisnukkuneiden nimet
luetaan ja heidän muistokseen
sytytetään kynttilät. Teiskon
srk-kodilla kirkkokahvit ja
messun aikana pyhäkoulu
Iltakirkko 6.11. klo 18
Kämmenniemen kerhuhuone.
Saila Munukka, Anna Stina
Nyman

Varistelu näyttää elämän kiertoa

MUMMON KAMMARIN Kyläpajan lokakuinen **Anja Leinon** ja **Varpu Löyttyniemen** yhteisnäyttely Varistelua tarjoaa näytteen käden-taidoista ja mielikuvitukselta. Samalla se kertoo vuodenaikojen ja elämän kiertokulusta.

Näyttelyn nimi juontaa Leinon rakkaudesta variksiin. Kirjansitoja Löyttyniemi hautoi siitä lehtiään varistavan kirjan, joka kuvasi

yltää aikaa luonnon ja ihmisen kiertokulkua.

Näyttely on avoinna Kyläpaikassa vielä huomenna torstaina 27.10. kello 10–14. Ensi elokuussa se on osa Varpu Löyttyniemen omaa näyttelyä Värjäämössä. Ehkä se kiertää sairaalaan vanhusten iloksi ja kirjastoonkin.

Varpun sivut: www.kirjavilla.fi. Anjan blogi: <http://nyrttyraatali.blogspot.com>.

Lisätietoa näyttelystä ja muista Mummon Kammarin ajankohtaisista asioista: www.mummonkammari.fi/uutiset.html.

Marraskuun näyttely 31.10. alkaen koostuu **Tesma Pyykön** poppanakäsitöistä. ■

Kesän kypsät kirjat kuin värikkään variksen pesät. Syksy varistaa sanat tuulten matkaan. (Mukailtu Varpu Löyttyniemen tekstistä).

Majja-Liisa Solo

Ekumeeninen vastuuviikko: Uskonnonvapaus on ihmisoikeus

EKUMEENINEN VASTUUVIIKKO korostaa tänä vuonna uskonnonvapauden merkitystä osana ihmisoikeuksia. Kampanjan teemana on Ajattele toisin – usko vapaasti!

Kansainvälinen oikeus edellyttää, että jokainen valtio kunnioittaa uskonnon-, ajatuksen- ja omantunnonvapautta. Oikeus on yleismaailmallinen ja kuuluu jo-

kaiselle. Oikeuteen sisältyvät perinteisten uskontojen lisäksi myös ei-uskonnolliset maailmankatsomukset, kuten ateismi, agnostiikka ja pasifismi.

– Yli puolet maailman väestöstä elää olosuhteissa, joissa uskonnonvapautta rajoitetaan tuhoisin seurauksin. Näitä loukkauksia tapahtuu myös Suomessa,

Muut tapahtumat Diakonian aamukahvit

27.10. klo 9 Kämmeniemen kerhohuone. Diakoniatöimistöllä vieraana terveydenhoitaja ja opiskelija

Keski-Teiskon pyhäkoulu

30.10. klo 15 Teiskon srk-talo

Kuorannan kotipyhäkoulu

30.10. klo 15. Hakamaalla, Kuorannantie 511

Avoin raamattupiiri 3.11.

klo 18 Kämmeniemen kerhohuone. Aunessalmen puoleisessa päädyssä

Lähetyksen rukousryhmä

7.11. klo 19. Ylä-Sääksissä, Sääksniementie 118 A

Joukontupa eläkeläisille

8.11. klo 13 Kotilinnasäätiön kerhohuoneessa, Ullakonvainio 5

TUOMIOKIRKKO SEURAKUNTA

Messut Tuomiokirkossa klo 10 **30.10.** Opettajien lähetyspyhä, Merja Halivaara, Olli Halikainen, Matti Hannula, Tuomas Laatu
Pyhäinpäivän Taizé-henkinen messu 5.11. Merja Halivaara, Marita Hakala, Matti Hannula, Tuomiokirkon kuoro, joht. Marja-Liisa Rautelo. Ennen messun alkua voit halutessasi sytyttää kynttilän läheisesi muistoksi. Messussa luetaan myös vuoden aikana kuolleiden seurakuntalaistemme nimet. Katso s. 10.
Taizé-laulut lohduttavat surevia pyhäinpäivänä
6.11. Nona Lehtinen, Asko Peltonen, Matti Hannula, Pirkkanmehet, joht. Tuomas Laatu klo 15 Mukulamessu Srk-koti Katariina. Antero Niemi

Muut tapahtumat HETI – hengellinen

tiistaikerho 1.11.

klo 13–14.30, Emmaus, Seurakuntien talo. Usko, epäily, epäusko, Jorma Satama. Kerhon vetäjinä

toimivat Sirkka Vilenius ja Tuula Kivimäki

Sanan Lähteillä 3.11.

klo 18.30 Finlaysonin kirkko. ”Rauha ja Elämä”, musiikki Minna ja Jussi Pyysalo, psykologi Satu Eerola, evankelista Ilkka Puhakka. Järj. Tuomiokirkkosrk ja KRS

Katariinan seniorit

maanantaisin klo 9.30 Srk-koti Katariina, jumppa, Pirjo Heikkinen

UUER – uusia eväitä elämän reppuun 8.11.

klo 13 Emmaus, Seurakuntien talo. Toimintaa erityisesti työttömille ja muillekin työikäisille. Lauluhetki, kanttori Tuomas Laatu. Järj. Tuomiokirkkosrk:n ja Pyynikin srk:n diakoniatyö

VIINIKAN SEURAKUNTA

Messut

Viinikan kirkossa klo 10

30.10. Jorma Satama, Jussi Mäkinen, Veikko Myllyluoma
Pyhäinpäivän messu 5.11.

Jussi Mäkinen, Jorma Satama, Veikko Myllyluoma, Kirkkokouoro. Vuoden aikana poisnukkuneiden nimet luetaan ja sytytetään kynttilät heidän muistoleen. Surutilaisuus omaisensa menettäneille srk-salissa
6.11. Jorma Satama, Jussi Mäkinen, Veikko Myllyluoma

Hiljainen iltakirkko 27.10.

klo 19 Viinikan kirkko. Ismo Kunnas

Muut tapahtumat

Esirukoustunti 31.10. klo 11 Nekalan srk-talo. Tied. Merja Lehtinen p. 050 441 3943

Aamurukoussolu 7.11.

klo 5.30 Koivistonkylän srk-koti. Aamurukoussolu maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 5.30–7. Tied. Anne Tuhkanen p. 044 218 0010

Lounas yhteisvastuun hyväksi 12.11. klo 13

Nekalan srk-talolla. Ohjelmatuokio ja leivoshakvit. Aikuiset 15 €, 6–15 vuotiaat lapset 5 €. Musiikillisessa ohjelmatuokiassa mukana pastori Ulla Halttunen. Ilm. p. 050 464 8089 tai eveliina.ruokola@evl.fi Järj. Viinikan srk:n diakoniatyö

ENGLISH SERVICE

With Holy Communion at the Old Church every Sunday at 4 p.m. After the service coffee and tea served. Sunday School for kids, Bible reflection
30.10. Risto Korhonen
6.11. Tuomas Mäkipää

SVENSKA FÖRSAMLINGEN

Gudstjänst/Högmässan i Gamla kyrkan varje söndag kl 10.30 För annan verksamhet eller eventuella ändringar (t.ex. under jultiden) se vårt programblad som finns i kyrkan, Kyrkpressen eller ring 03 219 0298

AVOIN KIRKKO

Aleksanterin kirkko on avoinna arkinen ma–pe klo 12–18, jolloin paikalla on päivystävä seurakuntalainen. Klo 16–18 on myös pappi tavattavissa, klo 17 rukoushetki. Ehtoollishartaus torstaisin klo 17. Junnukappeli eli avoimet ovet kouluikäisille Aleksanterin kirkon kappelissa maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 14–16 alkaen

ILKON KURSSIKESKUS

Ilkontie 8–10, Kangasala p. (03) 364 5734 ja 050 322 0868

Ilkon NaMit talkoilevat ti 1.11. klo 11–17. Joululiinojen huovutusta, kynttilöiden valamista ym. mukavaa. Kaikille käsille tarjolla mielekäästä puuhaa ja seuraa. Palkkana soppaa, saunaa ja sympatiaa

Naisten hengellinen

Teematiistai 1.11.

klo 18–20. Arja Niemelä tuo terveisiä juutalaislasten leiriltä sekä kuulumisia Israelista. Ilan lopuksi Lampisaunaan oma pyyhe kainalossa

LÄHDEKAPPELI

Seurakuntien talossa, Näsilinnank. 26, avoinna hiljentymistä varten ma–to klo 8–18 ja perjantaisin klo 8–14

LÄHETYSKAUPPA TASKU

Kauppakatu 13, puh. (03) 219 0420 Avoinna ma–pe klo 10–17. Kauniita käsitöitä itselle tai lahjaksi. Lämpimiä tumppuja, kauniita villasukkia sekä käsintehtyjä onnitelukurttia isälle ja isoisälle. Kauniita käsintehtyjä joulukurttia

MATERIAALIPALVELU

Kaikille avoin kirjasto Kyttälänk. 1 A, p. (03) 219 0281 Avoinna ma–pe klo 9.30–15 ja torstaisin klo 9.30–17. Laaja valikoima uskonnollista kirjallisuutta, musiikkia, elokuvia ja havaintomateriaaleja. Meiltä löydät myös luonto- ja retkeilyoppaita

MUMMON KAMMARI

Vapaaehtoisen vanhustyön keskus – Kyläpaikka kaikenikäisille Lähimmäisavunvälitys vanhuksille p. 219 0711 ma–to klo 8.30–11.30, pe 8.30–10.30 Toimisto p. 219 0455 ma 9–17, ti–to 9–14.

Kyläpaikka Maanantai klo 10 Äiti Teresan peittotalkoot klo 12.30 Pöytälaatikkorunoilijat klo 14 Kirjojen ystävien aiheina **31.10.** Torgin Eggen: Sisustaja **7.11.** Irja Wendisch: Me sotilaiden lapset klo 14 Shakki vai matti, seniorit pelaavat, 2. krs

Tiistaisin

klo 10 Askartelutalkoot ja tumpputiistai **ti 1.11.** klo 13–15 (jatkuu ti 8.11. klo 13–15). Perehdytyskurssi vapaaehtoisen vanhustyöhön. Tied. ja ilm. p. 219 0455 ma 9–17, ti–to 9–14 tai www.mummonkammari.fi
Keskiviikkoisin 2.11. klo 10 Leskien Klubi -kahvila, vieraana Antti Tuhkio Tampere-Senior -hankkeesta klo 10 Nettinurkassa Atk-Seniorit Mukanetin opastajat klo 13 Nyt laulajaiset on **2.11.** Pauli Laulainen ja Martti Yli-Krekola laulattavat pyhäinpäivän alla hengellisiä lauluja ja virsiä **9.11.** Mirjami Kilponen ja Keijo Jokinen

Torstaisin

klo 10 Sudokun ratkojaiset **27.10.** Ystäviä ja yksinäisyyttä, kouluttaja Leila Vuorinen, luentosarja äskettäin eläkkeelle jääneille tai pian eläkkeelle jääville naisille. **3.11.** klo 11 Muisti- ja tuolijumppa Kotialttarin äärellä klo 12.30 Toivevirsiä, Maija-Stina Uotila klo 13 päivähartaus **27.10.** pastori Johanna Porkola **3.11.** pastori Jukka-Pekka Ruusukallio

Syksen perehdytyskurssit vapaaehtoiseen vanhustyöhön päiväkurssi **ti 1.11.** klo 13–15, jatkuu **ti 8.11.** klo 13–15 tai iltakurssi **ma 28.11.** klo 17–19, tied. ja ilm. p. 219 0455 tai www.mummonkammari.fi

Otavalankatu 12 A (Rautatienkadun risteys)

MUSTA LAMMAS

asunnottomien ja päihdeongelmaisten päiväkeskus, Pellavatehtaankatu 17 G, p. 219 0372. Avoinna ma–to klo 7.30–13, pe klo 7.30–11.30. **Vaatepalvelu** auki ma–to 7.30–12, pe klo 7.30–11. **Ilmainen puuro tai keitto** asiakaskortilla ma–to 10–12 ja pe 9.30–11.

Lauantaiaukiolo

klo 10–13. Tarjolla puuroa, leipää ja kahvia.

Pullakirkko

klo 10–12. Tarjolla leipää ja kahvia maksutta **30.10.** Katri ja Eero Nahkuri, Musta Lammas **6.11.** Ilmari Karjalainen, Yhteiskunnallinen työ

Keskiviikkohartaus

klo 9.45–10 **2.11.** Jaana Kanninen-Niemi, Kalevan srk **9.11.** Pauli Hakala, Kalevan srk
Keskiviikkoklubi keskiviikkoisin klo 13–14.45 Hengellinen avoin keskusteluryhmä päihteistä eroon pyrkiville naisille ja miehille.

MYÖTÄTUULI

Yht. vammaistyo Ti 1.11. klo 17–19.30 **Aurinkoklubi** lidesrannan srk-koti,

lidesranta 5 Nuorille ja nuorille aikuisille tarkoitettu ryhmä. Ota yhteys etukäteen avustajatarpeen vuoksi. Mari Tuominen p. 050 535 1139

Takahuhdin omaishoitajat kokoontuu **ke 16.11. ja ma 12.12.** klo 10–12, Laidunkatu 5

Kuurojentyo Tampereen 103. Kuurojen kirkkopäivä

Su 6.11. klo 14–18 Hervannan kirkossa, Lindforsink. 7 klo 14 Kaksikielinen messu, kahvitarjoilu Juhla Suomen Kuurosokeat ry:n 40-vuotisjuhlavuoden merkeissä

Kuurojen rippikoulun Torpalla vuonna 1981 käyneille 30 -vuotismuistelut 19 –20.11.2011

Ilkon kurssikeskuksessa, Ilkontie 8–10, Kangasala. Aloitamme la 19.11. klo 14 päiväkahvilla. Hinta 50–60 €. Mukana Risto ja Liisa Hoikkanen. Ilmoittautuminen 31.10.2011 mennessä liisa.hoikkanen@evl.fi tai tekstiviesti 050 413 1909 Ilmoita myös mahdollinen ruokavalio.

Näkövammaistyö

Myötätuuli, Ilmarinkatu 10 **Ke 26.10.** klo 13 Miestenpiiri Isäntänä Mikko Voutilainen **To 27.20.** klo 13 Torstairyhmä Naisten pankista kertoo Sointu Lanki **Pe 28.10.** klo 10–12 Vertaistukiryhmä

- keskustelua - sanomalehdenukua - asiointimahdollisuus lähialueella - päivähartaus - laulua, opettaja Marketta Lindström

Ma 31.10. klo 10–11 Valon neito Noora Mäcklin vierailee Mustassa Lampaassa maanantaina **To 3.11.** klo 13 Torstairyhmä Museoneuvos Anneli Ilmonen kertoo taidemitaleista **Pe 4.11.** klo 10–12 Vertaistukiryhmä **Ke 9.11.** klo 13 Miestenpiiri

PALVELEVA PUHELIN

Keskusteluapua su–to klo 18–01 sekä pe ja la klo 18–03, p. 010 190 071 sekä www.evl.fi/palvelevanetti

muistuttaa Vastuuviikon projek-tisihteeri **Anna Hyvärinen** Suo-men Ekumeenisesta Neuvostosta.

– Kansainvälinen kumppa-nuus velvoittaa meitä ottamaan vastuuta heikoimmassa asemassa olevista lähimmäisistämme. Us-konnonvapaus on välttämätön osa turvallisuuden saavuttamisessa ja syrjinnän vähentämisessä.

Seurakunnat järjestävät eri puolilla Suomea Vastuuviikon ta-pahtumia. Vastuuviikon ohjel-massa vietetään ekumeenista ju-malanpalvelusta 23. lokakuu-ta kello 18 Tapiolan kirkossa Es-

poossa. Tilaisuus kuullaan 30. lo-kakuuta kello 18 YLE Radiol:ssä.

Helsingissä Mikael Agrico-lan kirkossa järjestetään Tuomas-messu 30. lokakuuta kello 18. Mes-sussa saarnaa Vastuuviikon vieras, uskonnonvapaus asiantuntija **Sam Paul** Intiasta. Radio Dei lähettää tilaisuuden suorana lähetyksensä.

Ekumeenista vastuuviikkoa vietetään tänä vuonna 23.–30. lo-kakuuta. Suomen kirkkojen yhtei-sen kansainvälisen vastuun ja vai-kuttamisen kampanjan järjestää Suomen Ekumeeninen Neuvosto. Euroopan ekumeeninen peruskir-

ja Charta Oecumenica täyttää tä-nä vuonna kymmenen vuotta.

Vastuuviikkoa vietettiin en-simmäisen kerran vuonna 1978. Vuodesta 1980 se on toteutettu kaikkien kirkkojen ja kristillis-ten yhteisöjen yhteisenä ihmiso-i-keuskampanjana. Viikko tavoittaa noin miljoona ihmistä vuodessa.

Lisätietoa:
www.vastuuviikko.fi

Kalevan partiolaiset kutsuvat isät lounaalle

KALEVAN KARHUIEN ja Kalevan Suun-tatyttöjen järjestämä juhlallinen, kaikille avoin isänpäivälounas tar-joaa ruokaa ja ohjelmaa sunnuntai-na 13. marraskuuta Kalevan kirkon alasalissa.

Kattaukset ovat kello 12 ja kello 14.30. Menussa tarjolla on keittoa, kalaa ja riistapataa.

Elävää musiikkia sisältävän ta-pahtuman tuotto käytetään lippu-kuntien toiminnan tukemiseen. Aikuiset ja yli 15-vuotiaat 20 €, 7–15-vuotiaat 10 €, alle 7-vuotiaat

ilmaiseksi.

Ilmoittautumiset ottaa vas-taan keskiviikkoon 09.11. mennen-sä **Kirsti ”Kippara” Nurminen**, p. 040 5402 792.

– Ilmoitattehan seurueenne koon lisäksi mahdolliset erityisruokavali-ot sekä kumpaan kattaukseen olette tulossa, hän muistuttaa.

Mukana järjestämässä ovat myös Kalevan partiolaisten vanhemmat. ■

PÄIVÄRAAMATTUKOULU

torstaisin klo 9.30–13
Kalevan kirkon srk-salissa
Syyskauden aiheena ”Ihmisen Pojan matkassa”

27.10. Jeesuksen toiminta Jerusalemissa (Mark. 11–12), Veli- Pekka Ottman, ”Uudistu, älä mukaudu”, Markku Sinivuori
3.11. Jeesus puhuu viimeisistä

tapahtumista (Mark. 13), Harri Luoma, ”Älkää tuomitko toisianne”, Seppo Lappalainen

Lisät. Kati Eloranta (kati.eloranta@evl.fi /050 431 6627)

RETKET

Hiihto- ja laskettelumatka Tunturihotelli

Kiinnostaako johtajuus?

Tampereen seurakuntien Uusi Verso on mukana jär-jestämässä kansainvälistä johtajuusseminaaria, Glo-bal Leadership Summitia, Tampereella 28.–29. lo-kakuuta. Se pidetään Va-paakirkkoseurakunnassa, Puutarhakatu 17.

Seminaari on tarkoitettu seurakuntien työnteki-jöille, mutta avoin kaikille johtamistaidon kehittä-misestä kiinnostuneille.

Sen taustalla on vuon-na 1992 perustettu Willow Creek Association, joka ha-luaa paikallisseurakunnan muutosvoiman toimivan suurimmillaan. Se toteaa paikallisseurakunnan ole-van maailman toivo.

Lisätietoa ja ilmoittautumi-set: <http://glssuomi.fi> sekä Timo Pöyhönen p. 050 576 1334, timo.poyhonen@evl.fi

Naisten päivissä voi myös rukoilla

Messukylän seurakun-nan Kohtaamispaikan ru-kousklinikka on jo kolmat-ta kertaa mukana Naisday -tapahtumassa. Vapaaehtoi-set rukoilevat muiden puo-lesta kahtena päivänä ilmai-seksi.

– Mukana on kolmisen-kymmentä va-paaehtoista, seurakunta-pastori Kaisa Yrjölä kertoo.

Tampere-talo täyttyy naisellisista asioista en-si viikonloppuna eli 29.–30.10. Aiemmillä kerroilla klinikalla on käynyt kym-meniä esirukousta pyytä-viä.

Tällä kertaa paikka on 1. kerroksen osastolla 18. Vastapäätä asettuvat Pir-kanmaan sielunhoitotera-peutit.

– Erotumme kyllä häli-nän keskellä, Yrjölä arvioi.

Mukana järjestelyis-sä on myös Healing Room Tampere. Yrjölä rohkaisee astumaan reippaasti osas-tolle.

– Nyt on ainutlaatuinen mahdollisuus kokeilla sitä, että joku ru-koilee puoles-tasi. Ei tarvit-se olla suurta kriisiä tai sai-rauskertomus-ta, tai edes ker-naisellisista asioista en-si viikonloppuna eli 29.–30.10. Aiemmillä kerroilla klinikalla on käynyt kym-meniä esirukousta pyytä-viä.

Lisätiedot: p. 050 327 6253, solus sihteeri@gmail.com, www.tampereenseurakunnat.fi/messukyla/ kohtaamispaikka ja www.naisday.fi

Vuontispirtille 25.2 – 3.3.2012

Lähtö Tampereen Keskustorilta vanhan kirkon edestä klo 6. Majoitus 2hh 296 € aikuinen, 136 € tai 220 € lapsi 4–14 v. Mökeissä (3–4 henkilöä) 275 € aikuinen, 136 € lapsi. Matkustus bussilla, hinta noin 140 €. Hintaan sis. kuljetus Pallakselle 4 kertaa. Alueella on hyvin hoidettu latuverkosto. Osallistujat ottavat itse vakuu-tuksen. Varaukset viim. 30.11. Osallistujille lähetetään matka-kirje ja ohjeet. Tied. Hannu Kilpeläinen, p. 040 535 6789, hannu.kilpelainen@evl.fi, Arja-Leena ja Yrjö E. Seppälä, p. 040 584 0369, yrjoe.seppala@gmail.com

RETRIITIT

Hiljaisuuden retriitti 2–4.12. Hämeenkyrön Särkijärvellä, Pirkko Raipala ja Harri Virtanen. Hinta 100/90 € Ilm. p. 040 745 3393

Henkilökohtaisesti ohjattu retriitti 2–6.12. Kangasalan Heinäkallioilla, Anneli Hukari ja Stella Rauhaniemi. Tied. ja ilm. p. 040 902 2813

RUKOUKSEN TALO

Keskusta, Kytälänk. 1
Yhteistä rukousta joka arkiamu klo 9–11
Nuorten rukouskoulu Preikkari parittomien viikkojen maanantai klo 18
Nuorten Praisekuoro- ja bändi parillisten viikkojen maanantai klo 18
Nuorten aikuisten Vastaan otto –illat, **Ti klo 18, 29.11**
Rukousta, ylistystä, Raamattua yhteistyössä Uusi Verso/ Rukouksen talo

Hervanta
Hervannan kirkossa, Lindforsink. 7 Aamurukous ti ja to klo 9–10 ja ke klo 8–9
Rukousta, raamatunlukua ja hiljentymistä Cafe Olohuone, Kauppakeskus Duo Rukouskävely to klo 14, lähtö Hervannan kirkolta Aamurukous

kirkolla la klo 9–10 Kristus-ilta kirkolla klo 17
26.11.2011 Ylistystä, rukousta ja Jumalan Sanaa

Haukiluoma

Haukiluoman kerhohuone, Tyvik. 11
Isän sydämeltä -ilta 28.10. klo 18.30
Haukiluoman srk-koti. Mauri Virtanen, ehtoollinen
Isän sylissä – rikotusta eheäksi -illat 3.11. klo 18.30. Ylistystä, opetusta, rukousta

VARHAISAAMUN RUKOUSHETKET

Koivistonkylän srk-koti ma ja ke klo 5.30–7. Tied. Anne Tuhkanen p. 044 218 0010
Kissanmaan srk-koti ma klo 7–8. Tied. Kirsti Joki-haara p. 040 590 3256

SEURAKUNTIEN TALO

Näsilinnank. 26
PL 226, 33101 Tampere
Puhelin (03) 219 0111 (vaihde), avoinna 8.30–15.45
Katutason asiakaspalvelupiste
* Keskusrekisterin asiakaspalvelu
* Hautaus-toimen asiakaspalvelu
Avoinnna arkisin klo 8.30–15, torstaisin klo 17 asti

SILMUKKA

Pispalanvaltatie 16 C.
Tervetuloa avoimeen kahvilaan! Avoinnna ma, ti, to klo 9–13, ke klo 9–17, pe suljettu. Käytössä asiakastietokone, sanomalehti luettavissa. Tied. Satu Tahlo-Jortikka p. 050 558 0231

SINKKUILTA

Sinkkujen oloilta
Nekalan srk-talolla **29.10.** klo 17–21,
Kuoppamäentie 23. Illan aikana tapaavat muita yksin eläviä, jotka Sinun tavoin kaipaavat juttuseuraa myös viikonloppuisin. Biljardia,

liitokiekkoa, pingistä ym. pelejä. Tarjoilut toteutetaan nyyttikestiperiaatteella. Saunomismahdollisuus. Keskustorilta bussi nro 15.

1.11. klo 18–20 Sinkkujen talentti-ilta Aleksanterin kirkossa. Tänään on mahdollisuus esitellä erityislahjasi! Missä sinä olet erityisen hyvä? Kerro ja esitä se muillekin! Laulua, soittoa, runoja, piirroksia, taikatemppuja, mitä vain. Ehdota ohjelma-aiheita! sari.peltonen@evl.fi 050 381 7177. Katso myös www.tampereensinkut.fi

KRISTILLISET JÄRJESTÖT

ESIKOISLESTADIOLAISET
Kurjentaival 22, 33100 Tampere (Vastapäätä Viinikan kirkkoa)
Seurat
Pyhäpäivisin klo 15.00
Kansapuheet (raamatun tutkiminen)
Tiistaisin klo 13.00 ja torstaisin klo 18.30
Nuortenilta
Tiistaisin klo 19.00
Tervetuloa!

EVANKELINEN LÄHETYSYHDISTYS – ELY Siionin kannel -lauluseurat su 30.10. klo 18 Kaukajärven seurakuntatalolla, Keskisenkatu 20. Lauha Peltola ja Valto Käkälä.

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS Siioninvirsiseurat ke 9.11. klo 18.30
Punakylän seurat Pyynikin pappilan kerhohuoneessa, Kisakentänkatu 18.

KANSAN RAAMATTUSEURA
Satakunnankatu 28, p. 223 1771
Seniorifoorum 27.10. klo 13
Aleksanterin kirkon krypta. Ikääntyminen ja mielenterveys, Hannu Vasaramäki. Kahvitarjoilu klo 12 alkaen.

TAMPEREEN RAAMATTUKOULU

Kalevan kirkon srk-salissa maanantaisin klo 18.30
www.tampereenraamattukoulu.net
31.10. Turkka Aaltonen, Isä meidän rukous
7.11. Daniel Brecher, Jeesuksen varhaisvaiheet (Luuk. 2)

VERENLUOVUTUS

pe 11.11. klo 14–18 Tesoman srk-salissa, Tesomankuja 5

Sanan lähteillä 3.11. klo 18.30 Finlaysonin kirkko. Rauha ja Elämä; Satu Eerola, Ilkka Puhakka. Musiikki Tuomas Laatu.
Opiskelijaillat perjantaisin klo 19 Glooria Sali, Kytälänkatu 1, 2. kerros. www.kansanraamattuseura.fi

SLEY
Luther-talo Pellavatehtaank. 19
Messu joka su klo 11.
Päiväpiiri ke klo 13.
Pieni suuri Raamattukurssi Apt:sta 28.-30.10.
Ristin Keidas la 5.11. klo 18.30.
Tervetuloa! www.sley.fi/tampere

TAMPEREEN RAUHANYHDISTYS
Nekalankulma 1
www.tampereenrauhanyhdistys.fi
Seurat sunnuntaisin klo 16, sekä keskiviikkoisin ja lauantaiaisn klo 19.
La 29.10. klo 17 myyjäiset.
La 5.11. klo 13.30, 16 ja 18.30 pyhäinpäiväseurat.
Su 6.11. klo 10 messu Härmälän kirkossa, klo 13.30 ja 16 seurat ry:llä.
Tervetuloa!
Radioseurat radio Moreenissa (98.4) la 29.10. klo 15.30

TAMPEREEN

Kirkkosanommat

www.tampereenkirkkosanommat.fi

55. vuosikerta

♦ **Kustantaja:**

Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa

♦ **Päätoimittaja:** Marja Rautanen, marja.rautanen@evl.fi

♦ **Toimitussihteerit:** Kirsi Airikka, kirsi.airikka@evl.fi ja Asta Kettunen, asta.kettunen@evl.fi
♦ **Toimitus:** Tampereen ev. lut. seurakuntien viestintä, tampereenkirkkosanommat@evl.fi, puh. 219 0324 ja 219 0275
Jakelu: fax: 219 0388. Osoite: Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere.
♦ **Ilmoitusmyynti:** Kotimaa-yhtiöt, PL 279, 00181 Helsinki, Marita Lyyra, p. 014-641 481, gsm 040 729 2119, fax: 014-616 035, marita.lyyra@kotimaa.fi.
♦ **Ilmoitusvalmistus:** ilmoitusmyynti@kotimaa.fi.
Huom! s-postiviesteihin maininta Tampereen Kirkkosanommat

♦ **Taitto:** Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa
♦ **Tilaukset:** tilauspalvelut@kotimaa.fi, puh. 020 754 2333, fax: 020 754 2342.
♦ **Jakelu:** Tampereen Ykkösjakelut Oy
♦ **Jakeluhuomautukset:** p. 03 3140 4200, www.ykkosjakelut.fi
♦ **Painosmäärä:** 103 500 kpl
♦ **Painopaikka:** Sanomapaino Oy, Hämeen Paino Oy, Forssa
♦ **ISSN:** 1237-9603, **äänite:** 1237-959X
♦ **Seuraavat lehdet ilmestyvät:** 9.11. aineisto 26.10. mennessä, 30.11., aineisto 9.11. mennessä

!OLEMME MUUTTANEET!

J.I. WAHLBERG Oy
Vuodesta 1891

• kellot • tilaustyöt
• kihlat • jalokivet
• korut • lahjaesineet

03-212 9645
www.jiwahlberg.fi

UUSI OSOITE
HÄMEENKATU 27, 33200 TAMPERE

Hämeen Kivituote Oy Touko Virsiheimo
- hautakivet - kaiverrukset ja muut
hautakivialan työt lähes 50 v. kokemuksella
Riitinmäentie 63, 36200 Kangasala
p: (03) 377 0757 / 0400 633 636

PERUNKIRJAT
Kauppakirjat. Testamentit ym.
ASIOINTIPALVELU
PEKKA VALTONEN
P. 375 3218, 0400 335 443

Joustavasti asiakkaan luona.
Myös iltaisin ja viikonloppuisin
Ilmainen puhelinneuvonta

MediSet mukavuutta virtsankarkailuun

• Varmuusalusasut
• Vuode- ja irtosuoijat
• Uimahousut

Kestävät yli 200 pesukertaa,
huomaamattomat.
Ylivoimainen käyttömukavuus!

Tilaa ilmainen esite
0400 223 446

Paikallinen jälleenmyynti: PIATEEKKI, Näsilinnankatu 27
puh. 03-212 1711 www.divisa.fi

Kotihoitoa ikäihmisille

Lähimmäispirtti ry
Kotihoitoa ja Toivonpirtin viriketoimintaryhmiä
Puh. 03 253 5310

**Kun suru koskettaa...
tai on aihetta juhlaan**

Tiloissamme
asiakaspaiikkoja
70 hengelle

JUHLAKESKUS
Mancester
Kun on aihetta juhlaan...
• muistotilaisuudet • perhejuhlat • ristiäiset

Pitopalvelua
myös
haluamiinne
tiloihin

Kalevan puistotie 7, 33500 TAMPERE, p. 010 421 2888 tai 0408 290 626
sähköposti: juhlakeskus@mancester.net www.mancester.net

**Muista
60%
kotitalous-
vähennys!**

Kodinavux Oy on Suomen suurin kodinhoito-
palveluja tarjoava yritys. Pidämme siistiniä jo
yli 2000 asiakkaamme kodit Tampereella ja
pääkaupunkiseudulla.

**Haluatko apua
kodinhoitoon?**

Luotettavat ja osaavat kodinhoita-
jamme tekevät siivouksen ja muut
kodinaskareet puolestasi.
Sinulle jää enemmän aikaa perheelle
ja harrastuksille. Tämä mukavuus
on edullista, sillä voit tehdä 60 %
verovähennyksen palvelujemme
hinnasta.

Tilaa maksuton kodinhoitosuunnitelma
puh. 020 768 9761 tai internetistä
www.kodinavux.fi

Hämeenkatu 5 A,
33100 Tampere
tampere@kodinavux.fi

KODINAVUX
Koti ja työ tasapainoon

ASIANAJOTOIMISTO
ARJA LUOMA OY
RONGANKATU 4 D,
33100 TAMPERE
PUH. (03) 2633 500

HAUTAKIVET JA KAIVERUKSET
Messukylän
KIVI
Padustaipaleentie 6, 34260 Terälahti
Puh. 363 2354 gsm 040 580 8713

ILMAINEN NEUVO OY:n
Oikeudellinen puhelinpalvelu
0600 30 6060
Puhelun hinta 2,95 € min + pvm/mpm
www.ilmainenneuvo.fi

NELKO
KEITTIÖREMONTTI
Kerralla kuntoon.
Ilmainen suunnittelu.
Soitto riittää!
Matti Saari 0400 631 128
Jarmo Lahti 0400 867 855
puh. 010 321 2400
www.nelko.fi

LAKITOIMISTO
RAJAMÄKI
Kaikki lakiasianne
Maksuton puhelin- ja
sähköpostineuvonta
Itsenäisyydenk. 2, 33100 Tre
010 666 4433
vesa.rajamaki@lakitoimisto.com

Kuunteleva puhelin
Aamukorva
03/213 3533
joka aamu klo 5-9.
Kun olet yksinäinen tai
kaipaavat luotettavaa
keskustelukumppania,
Aamukorva on kuulolla
vuoden jokaisena
päivänä.

TAMPEREEN
KAUPUNKILÄHETYS RY

Paikallispuhelun hinnalla.

**NUKU HYVIN,
VOI PAREMMIN**

Kunnon vaahdumuovipatjat
(joista helppo nousta)

Eterlon – Relax – Formax
Hygieniapäällisiä

**Perinteiset, hiostamattomat
puuvillapeitot, petauspatjat, tynnyt**

Lapsille omat patjat ja petauspatjat

**Kevyttä verhoilua,
istuimet, korokepalat ym.**
ERIKOISKOOTKIN onnistuvat

**Askarteluun mm.
vanut, kankaat ym.**

SOITA TAI TULE KÄYMÄÄN
(Kysy kotiinkuljetusta)

Laatupeite Oy
(03) 364 5055
HEPOLAMMINKATU 36 B, TRE
MA-PE 8-15.30 tai sop. mukaan
www.laatupeite.fi

Virrassa

**Onko kirkolla
uskottavuutta?**

KIRKKO UUDISTUU jatkuvasti. Uudistuminen on nopeutunut. Uu-
distuminen ja muuttuminen tulee näkyväksi ja konkreettiseksi,
kun jotain isompaa, esimerkiksi seurakuntajakoa, aiotaan
muuttaa. Monien on vaikea ymmärtää tätä muutosta, koska
kirkko edustaa heille jotain pysyvää.

Kirkon muutos on osa suurempaa muutosta yhteiskun-
nassa. Yksi näkyvä ilmenemismuoto on perinteisten insti-
tuutioiden kriisi. Kyse on paljon uskottavuudesta. Se, että
joku on, ei enää riitä. Paikka muuttuvassa maailmassa pitää
ansaita ja perustella. Vertailukohdan asettaa toinen iso insti-
tuutio, puolustusvoimat. Joku sanoi taannoin, että se on
onnistunut kirkkoa paremmin uhkakuvansa markkinoinnis-
sa kansalaisille.

Kirkon olemassaolon perustelemista vaikeuttaa, että
ei näytä vallitsevan yhteisymmärrystä, millaista tulevaisuu-
den kirkkoa rakennamme – miten kirkon työn ja roolin pitäisi
muuttua. Jokin utuinen hahmo on; jotain modernimpaa ja tä-
män ajan ihmistä puhuttelevaa. Mutta mitä, siitä selkeä yh-
teinen näky on kadoksissa. Kun näkyä ei ole, yritetään tehdä
sinänsä uudenaikaisia ja tarpeellisia asioita: mennään net-
tiin, uusitaan milloin mitään; seurakuntarakennetta, hallin-
toa, jumalanpalvelusta, virsikirjaa ynnä muuta.

Kirkon uskottavuuden perustelua ei myöskään auta, et-
tä sen toiminta mediassa ei aina luo selkeyttä. Kirkossa on
asiansa osaavia media-ammattilaisia. Ongelma on, etteivät
ihmiset tiedä, kuka kirkon ääntä käyttää. Tässä tyhjiössä ku-
ka milloinkin pyrkii käyttämään tilannetta omiin tarkoitukse-
riinsä. Minua kiukuttaa aina, kun jokin kristillinen ääriyhmä
tai puoluejohtaja pyrkii julistamaan oman näkemyksensä kir-
kon ääneksi.

Kirkon uskottavuuteen vaikuttaa myös yhteiskunnassam-
me vallitseva paradoksi. Ihmiset näyttävät haluavan, että yh-
teiskunta olisi moniarvoinen, mutta samalla he odottavat ja
olettavat, että kirkolla on selkeitä eettisiä kannanottoja. Tie-
toisuus luterilaisesta opista on ohentunut siten, että kirkon
opetusta etiikasta ei enää tunneta. Luterilainen etiikka on
erilaista verrattuna esimerkiksi islamilaiseen. Meillä ei ole
sääntökirjoja, joista voisi hakea toimintatavan jokaiseen ti-
lanteeseen. Päinvastoin, kukin kristitty sen hetkessä eet-
tisessä valintatilanteessa harkitsee itse yleisen moraali-
toisuuden, kymmenen käskyn, rakkauden kaksoiskäskyn ja
vuorisaaunan pohjalta, mikä on oikein – ja vastaa myös teke-
misistään Jumalan edessä.

Kolmas uskottavuuteen vaikuttava kysymys on se, että
kirkosta keskusteltaessa ei aina keskustella kirkosta. Näyt-
tää siltä, että keskustelu kirkon kannasta suhteessa samaa
sukupuolta olevien parisuhteeseen on kantanut ja antanut
areenan jollekin keskustelulle, jota ei voida käydä yhteiskun-
nassa. Sama näyttää olevan tapahtumassa paikallisidenti-
teetin kohdalla. Jos kuntarakenne muuttuu edes osallakaan
tarkoitettua vauhdista, kirkosta tulee tärkeä paikallisidenti-
teetin ilmentäjä. Se näkyy myös seurakuntarakennekeskus-
telussa.

Juha Mattila
vs. pastoraalitoimen hiippakuntasihteeri
Tampereen tuomiokapitulissa
Kolumneja voi kommentoida osoitteessa
www.tampereenkirkkosanomat.fi/blogi

Hannu Juola

Sata sähköyli pitkin yötä

– Paikat olivat cupin jälkeen muutamien päivien jumi, mutta olihan se hopeamitalin arvoista, sanoo yölliseen sähköturnaukseen osallistunut **Kalle Palomäki**.

Hän oli osallistunut jokaiseen rippikoulun jälkeen pidettyyn YöCupiin. Parina oli saman riparin käynyt kaveri, joka oli ollut parina joka kerta.

– On aina yhtä hauskaa, ei muuten tulisi käytyäkään, hehkutti **Ilari Toriseva**, joka oli mukana jo seitsemättä tai kahdeksatta kertaa.

Hän aloitti salibändyn pelaamisen rippikoulun jälkeen, joten treeniä oli takana. Ensimmäisenä vuonna, jos vain aikataulu antaa myöten. Muuten Ilari on osallistunut seurakuntien toimintaan käymällä tapahtumissa ja toimimalla riparin jälkeen isosena.

16-vuotias **Ella Pakarinen** sanoo, että Yöcupissa oli kivaa, vaikka loppuyöstä väsyttikin paljon.

– Olin peleissä toimitsijana ja vietin aikaa kavereiden kanssa. Tapahtumaan oli tullut lähdettyä kavereiden suosituksesta.

Samaan seurakuntaan kuuluva kaveri **Pauliina Majasaari** antaa kunnian mukaan innostumisesta **Tuomas Perikölle**, joka innosti tultuaan uutena nuorisotyön johtajaksi Aitolahden seurakuntaan.

– Oli eka kerta, kaverin kanssa katseltiin pelejä ja juotiin limsaa, aamuun asti myös jaksanut Pauliina vihjasi syyksi turnauskestävyyteen.

Kaukajärven vapaa-aikatalolla pidetty turnaus kokosi yhteen nuoria ja nuoria aikuisia harrastuksen ja seurakuntayhteyden ympärille. Osanottajat tulivat Tampereelta ja Helsingistä.

Järjestäjiä olivat Tampereen seurakuntien liikuntakasvatustyö sekä Aitolahden, Malmin ja Helsingin Tuomiokirkkoseurakunnan nuorisotyöt.

Pontevaa peliä

Pelaajia, vastuunkantajia ja katsojia oli yhteensä noin sata; toiset ensikertalaisia, toiset jo kokeneita YöCup-kävijöitä, kertoo Perkiö. Yllätysjoukkueena mukana oli St.Playersin veteraaneja 1980-luvulta asti.

Näkee paljon kavereita ja saa pelata: hyvä meininki, analysoi Ilari Toriseva.

Ella Pakarinen ja Pauliina Majasaari kuuluivat YöCupin vastuunkantajiin.

Tähän asti suurimman YöCupin aamutunneilla pelatuissa pudotuspeleissä testattiin jo turnauskestävyyttäkin.

– Joukkueet muodostetaan arpomalla. Vaikka tapahtuma sujui hyvässä hengessä, otettiin kentällä mittaa vastustajista toden teolla, ja moni joukkue pyrki voittoon.

Perkiö kertoo, että YöCupissa nuori voi todella kokeilla rajojaan ja taitojaan, sillä mukana on paljon eritasoisia pelaajia. Lisäksi tultiin katsomaan elokuvia, tapaamaan kavereita, viettämään aikaa ja pelaamaan biljardia.

– Peli on erilaista kuin perinteinen salibandy nopeamman temponsa ja kaksinkamppailujensa kautta. Soppaan kun lisätään vielä pelien poikkeuksellinen ajankohta sekä sääntölinjaus, jonka mukaan pojat ovat poikia ja tuomari tekee virheitä, on kyseessä uniikki variaatio tutusta salibandyä.

Yöpala piti osallistujat hereillä. Lopulta finaali oli selvä 5–0 -voitolla.

– Tapahtumaa ei olisi saatu onnistumaan näin hyvin ilman loistavia vapaaehtoisia, jotka ottivat vastuuta tilastoinnista, otteluiden toimitsemisesta ja tuomitsemisesta sekä ruokahuollosta, rakentamisesta ja purkamisesta. Heistä osa oli vasta kerran isosena toimineita, osa aikuisia työelämässä mukana olevia, Perkiö kehuu.

www.stplayers.com

Asta Kettunen

Välitämme.

Ilmoitusmarkkinointi Marita Lyyra
(014) 641 481, 040 729 2119
marita.lyyra@kotimaa.fi

KOTIMAA-YHTIÖT

HUONEKALUJEN VERHOILUA

MILLI SENTTI

Härmälänpuisto 22 (kivijalka)
www.millisentti.fi (Venetsiala)
P. 050 4472929

Teatteri **Mukamas**

Esitykset Pispalassa:

Jouluyö
- matka joulun rauhaan yli 3-vuotiaille

su	27.11.	klo 16.00
ti	29.11.	klo 10.15
ke	30.11.	klo 9.00 ja 10.15
to	1.12.	klo 9.00 ja 10.15
pe	2.12.	klo 10.15
ke	7.12.	klo 10.15
to	8.12.	klo 9.00, 10.15 ja 18.00
pe	9.12.	klo 9.00 ja 10.15
la	10.12.	klo 16.00
la	17.12.	klo 16.00
su	18.12.	klo 14.00 ja 16.00

Tiedustelut ja ryhmämyynti: (03) 3124 1313
lippu.fi + **0600 900 900**
1,97 €/MIN. + PVM | KLO 7-22
Klikkaa netissä: www.teatterimukamas.com
Pispalan valtatie 30, Tampere

Kun olet päättänyt myydä asuntosi, kutsu meidät paikalle.

Annamme suullisen hinta-arvion asunnostasi. Arviointi on maksuton, eikä edellytä sopimuksen tekoa.

Ota yhteyttä! Puh. 03-255 3111
www.asuntopari.net
asuntopari oy lkv
Kalevanpuistotie 15, 33500 Tampere

Luotettavaa palvelua ja asiantuntemusta kaikissa hautaukseen liittyvissä asioissa.

Tammerkosken Kukka- ja Hautauspalvelu

Rongankatu 2
33100 Tampere

Arkut, kuljetukset
Asiakirjat
Kukat ja sidontatyöt
Muistotilaisuuksien
Pitopalvelut
Hautakivimyyni
Puh. (03) 211 0331

Juhlatarjoilut

Kodissa, seurakuntasalissa tai Linkosuo juhlasaleissa. Tuomme juhlat ja tuotteet myös luoksesi. Tilaa ja nouda laajasta valikoimastamme.

LINKOSUON JUHLAPALVELU
Buffet & Café Linkosuo Näsilinnankatu 26
p. 020 770 2483
www.linkosuo.fi
www.facebook.com/linkosuojuhlapalvelut

Petri Laitinen

Kveekarien hartauskokouksissa istutaan tunti hiljaa ja annetaan sisäisen valon virrata niin kuin Jumala tahtoo.

Kveekareilla on hiljainen usko

Sana ”kveekari” on tuntunut salaperäiseltä. Monet ajattelevat, että kyseessä on jokin outo uskonto, mystinen ja suljettu ryhmä.

Tuttavalta sain lopulta tietää, että kveekarien hartaustilaisuudet ovat kaikille avoimia. Niissä on kuulemma käynyt luterilaisia pappejakin.

Niinpä kävelen eräänä lauantaina Pyynikin pappilaan, missä Ystävien uskonnollinen seura eli kveekarit kokoontuu.

Ensimmäisen kerroksen kerho-huoneistossa minut otetaan iloisesti vastaan. Havaitseen, että joku on uurastanut ja laittanut kaiken paikoilleen. Toisessa huoneessa on tuoleja ympyrässä, toisessa taas valmiiksi katettu kahvipöytä.

Salaperäinen istunto

Istumme ympyrään asetetuille tuoleille. Eräs osallistujista sanoo:

– Istutaan hiljaa yhdessä ja koetaan yhteisyys, joka on.

Siitä alkaa hiljaisuus. Yksi risitii kätensä. Toinen sulkee silmänsä. Hymyilevä nuorukainen katselee kirkkain silmin.

Keskellä piiriä on pieni pöytä, jolle on asetettu Raamattu ja pieni kirjanen nimeltä Vastauksia ja ky-

symyksiä. Ne eivät ole taikakaluja, vaan halukkailla on lupa lukea hengellistä tekstiä hiljaisuuden aikana.

Kirjojen lisäksi pöydällä on myös nyркиn kokoinen keltainen kivi. Sen kimmeltävä pinta lumooa minut, jota kivet ovat aina kiehtoneet.

Istuntojen hiljaisuus ei ole ehdotonta. Nytkin eräs nousee seisomaan ja lausuu runon, joka on juuri tullut hänen mieleensä. Sitten valitsee taas hiljaisuus.

Tasan tunnin kuluttua kaikki nousevat seisomaan ja liittävät piirissä kädet lähempien käsiin.

Tunnen oloni kevyeksi.

Siirrymme kahvipöytä, missä alkaa innoittunut puheen sorina. Huomaan sen merkillisen seikan, että kukaan ei ole auktoriteetti. Kveekareilla ei ole johtajaa, ihmistä, joka sanoo miten saa elää ja miten ei.

Rohkaisen mieleni ja kysyn keltaisesta kivistä. Minulle kerrotaan, että se on kynttilän liekin vertauskuva. Pappila on arvorakennus, jossa kaikkalainen tulen käsittely on kielletty.

Eikö kimmeltävä kivi olekin ikuisen valon oivallinen symboli?

Hiljaisuuden tarkoitus

Tapaan myöhemmin Tampereen kveekarien yhteyshenkilön Lee-

Tampereen kveekarien yhteyshenkilö Leena Lampela ystävineen pitää huolen siitä, että tapaamisissa vallitsee sydämeellinen tunnelma.

na Lampelan. Hän tähdentää, että kaikki mitä hän sanoo, on vain hänen, Lampelan Leenan näkemystä. Missään ei ole yleispätevää kveekarien päätöstä siitä, miten asiat saa ymmärtää.

Kysyn siis, mitä Lampelalle merkitsee se, että istutaan tunti hiljaa. Hän kertoo etsineensä pitkään itselleen sopivaa hengellistä kotia. Vajaat kymmenen vuotta

sitten hän osui kveekarien hartauskokoukseen ja tunsi, että on päässyt perille kotiin.

Hiljaisuus on tärkeää hänelle, koska hän on tullut siihen pisteseen, että ei koe voivansa saada Jumalaan yhteyttä sanojen kautta.

– Tietoa voi saada kirjoista, mutta yhteys vaatii hiljaisuutta. Tunnissa ehtii hiljentyä sisäisesti, sanoo Leena Lampela.

Kirjassaan *Kveekarien usko ja hiljaisuuden kokemus* luterilainen teologi **Antti Alhonsaari** toteaa, että ainoa tapa ymmärtää hiljaisuuden syviä kokemuksia on kokea niitä.

– Ehkä varsinainen usko ei tarvitse laisinkaan opillisia teesejä, ei älyllisiä käsitteitä, ei yleensä mitään sanoja, Alhonsaari kirjoittaa.

Kokemuksia Jumalasta

Lampela arvelee, että ehkä ainoat asiat, jotka varmasti yhdistävät maailman kaikkia kveekareita, ovat rauhan puolustaminen ja usko, että Jumala on mahdollista kokea.

Yksinkertaista elämäntapaa kunnioittavilla kveekareilla ei ole lainkaan uskontunnustusta. Eikä se täällä ole tarpeenkaan, koska suomalaiset kveekarit kuuluvat evankelisuluterilaiseen kirkkoon ja kokevat olevansa osa luterilaista uskon-yhteyttä.

Uskontunnustuksen sijaa kveekareilla on vuosisatoja elänyt näkemys sisäisestä valosta.

– Sisäinen valo, johon kveekarit uskovat, tarkoittaa sitä, että jokaisessa meistä on liekki Jumalasta, toteaa Lampela.

Kveekarit uskovat, että jokaisessa ihmisessä on ”se jokin Jumalasta”. Sen vuoksi kaikki ovat tasavertaisia Jumalan lapsia.

Keskustelumme lopuilla Leena näyttää kuvia edesmenneestä äidistään. Viimeisessä kuvassa on jo sairauden kuihduttama vanhus. Mutta kasvoilta loistaa edelleen jotain tyyntä ja lempeää. Kuvat näytettyään Leena sanoo:

– Äitini oli tietämättään kveekari. Hän opetti minut uskomaan rakkaudelliseen ja anteeksiantavaan Jumalaan.

Risto Koivisto

Tampereen kveekarit kokoontuvat Pyynikin pappilan kerhohuoneessa kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena lauantaina kello 14. Osoite on Kisakentänkatu 18. Seuraava tapaaminen pidetään lauantaina 5.11. Asiasta kiinnostuneet ovat tervetulleita. Lisätietoja löytyy osoitteesta: tampere.kveekarit@gmail.com.

Vapisijoitten historiaa

Puritaanisessa Englannissa syntyi 1600-luvun puolivälissä liike, joka kutsui itseään Totuuden ystäviksi ja organisoitui pian Ystävien uskonnolliseksi seuraksi. Liike vastusti autoritäärisen anglikaanisen kirkon ylivaltaa.

Tuohon aikaan Englannissa ei tunnettu uskonnonvapautta. Liikkeen jäsenet haastettiin oikeuteen jumalanpilkasta syytettynä.

Oikeudenkäynnin alussa eräs syytetyistä sanoi, että tuoma-

rinkin tulisi vavista Jumalan sanan edessä. Tuomari alkoi käyttää syytetyistä nimitystä quakers (vapisijat). Tästä syntyi pilkkanimi. Pilkalta taittui kuitenkin kärkeä, kun totuuden ystävät ottivat sanan lempinimekseen.

Kveekariliike löysi alkunsa vuonna 1647, kun suutari **George Fox** sai kokemuksen sisäisestä valaistumisesta. Kokemus oli niin voimakas, että Fox tunsi velvollisuutta ryhtyä opettamaan jokaiselle ihmiselle mahdollisuutta

saada yhteys Jumalaan, koska kaikissa ihmisissä on kaipauksen kipinä, sisäinen valo.

Lakia uhmaten kveekarit alkoivat vastustaa kaikenlaista kirkollista hierarkiaa ja seremonioita. He jopa kieltäytyivät maksamasta kymmenyksiä valtakirkolle.

Kveekarien maallikkoliike hyväksyi täysin kristilliset perusperiaatteet armosta ja syntien anteeksiannosta. Tästä huolimatta heitä raahattiin tuhansittain oikeuteen ja tuomittiin vankeuteen.

Amerikasta kveekarit löysivät turvapaikan, kun rikas ja vaikutusvaltainen kveekari **William Penn** perusti Pensylvanian osavaltion, missä kveekarit olivat pitkään enemmistönä.

Muutoin liike ei ole koskaan kasvanut suureksi, koska se kieltää auktoriteetit ja hierarkian.

Myös Tampereen historiaan on kveekarius jättänyt jälkensä. Tehtailija **James Finlayson** oli kveekari, joka yritti kohentaa työväen elinoloja enemmän kuin mihin

tehtaan varat riittivät.

Hyväntekeväisyyden ohella kveekareiden perusperiaatteisiin on alusta lähtien kuulunut ehdoton sodanvastaisuus, pasifismi.

Englannin ja Yhdysvaltojen kveekarit organisoivat suuren operaation toisen maailmansodan uhrin auttamiseksi. Tästä heille myönnettiin vuonna 1947 Nobelin rauhanpalkinto.

Risto Koivisto